

Trond Lie

**Nordisk Kulturfond - implementeringsorgan
og katalysator i den nordiske
kulturpolitikken**

Rapport RF 96/065

Vår referanse: 723 / 813176	Forfatter(e): Trond Lie	Revisjonsnr. / dato: Rev. 2 / 23.02.96
Ant. sider: 89	Oppdragsgiver(e): Nordisk Ministerråd	Forskningsprogram:
ISBN: 82-7220-753-2	Gradering: Konfidensiell	Åpen fra (dato):

Emne:

Formålet med denne rapporten er å belyse den situasjon som Nordisk Kulturfond (NKF) befinner seg i, og analysere fondets prioriteringer og fordelingspraksis sett i relasjon til overordnede mål og strategier for den nordiske kulturpolitikken samt fag-/brukermiljøenes forventninger og erfaringer.

NKF er et selvstendig organ som forvaltes med basis i en overenskomst mellom de nordiske land inngått i 1966. Fondet skal fremme det kulturelle samarbeid mellom de nordiske land. Fondets virksomhetsområde omfatter det nordiske kultursamarbeid i hele dets utstrekning. Fondet kan således yte bidrag til samarbeidsprosjekter innenfor allmennkulturell virksomhet, forskning og undervisning. For 1994 disponerte fondet ca. 24 MDKK (millioner danske kroner), hvorav Nordisk Ministerråd bidrog med 20,5 MDKK i basisbevilgning. Samme år mottok fondsstyret 850 prosjektsøknader med et samlet søknadsbeløp på 140,7 MDKK. Det ble bevilget midler til 224 prosjekter.

I rapporten legges det vekt på å belyse og analysere NKF's situasjon, rolle og funksjon som et *policyimplementerende organ* på kulturområdet. Herunder prioriteringer, arbeidsform, arbeidsdeling og koordinering med andre organer på kulturområdet i selve implementeringsprosessen samt fondets organisatoriske stilling i det nordiske kultursamarbeidet.

Emne-ord:

Kulturpolitikk, Norden, Nordisk Kulturfond, implementering

Prosjektleder

Kjell Harald Olsen

Forskningssjef RF-MN

Martin Gjelsvik

Trond Lie

**Nordisk Kulturfond -
implementeringsorgan og
katalysator i den nordiske
kulturpolitikken**

Evalueringsrapport utarbeidet på oppdrag fra
Nordisk Kulturfonds styre

Forord

Styret for Nordisk Kulturfond besluttet på sitt styremøte 8. - 9. juni 1995 å få utarbeidet en evaluering av fondets virksomhet. Evalueringen skulle belyse den situasjon som fondet befinner seg i, og analysere prioriteringer og fordelingspraksis sett i relasjon til overordnede mål og strategier for den nordiske kulturpolitikken samt fag-/brukermiljøenes forventninger og erfaringer. RF-Rogalandsforskning ble engasjert for å utføre evalueringen.

Foreliggende rapport er utarbeidet i tidsrommet juli - november 1995. Rapporten er basert på gjennomgang av en rekke styrende dokumenter, tilgjengelig statistikk samt personlige intervjuer med 20 informanter - styremedlemmer, administrativt personell og representanter for fag-/brukermiljøer.

Hos RF har arbeidet med evalueringen vært ledet av dr. ing. Kjell Harald Olsen, mens cand. polit. Trond Lie har gjennomført datainnhenting og analysearbeidet samt ført rapporten i pennen. Olsen har kvalitetssikret rapportmanuset. Han har forøvrig i samme periode gjennomført en evaluering av Nordisk Ministerråds fire kunskomiteer.

I Nordisk Kulturfond har administrasjonssjef Bjarni Danielsson vært kontaktperson. Han har på en inspirerende måte bidratt til å belyse den nordiske kulturpolitikken og aktuelle utfordringer for Nordisk Kulturfond. Han har videre bidratt med statistisk underlagsmateriale og fortløpende lest og kommentert utkastene til rapportens kapitler. På denne måten har vi forhåpentligvis fått luket bort feil i beskrivelsen og eventuelle misforståelser i tolkningen av dokumenter mv. Vi er ham stor takk skyldig for dette. Ansvar for eventuelle gjenstående feil påhviler utelukkende RF.

RF vil med dette få takke for oppdraget og samarbeidet med Nordisk Kulturfonds administrasjon og styre.

Stavanger, februar 1996

Trond Lie
Seniorforsker

Innholdsfortegnelse

Forord	v
Innholdsfortegnelse.....	vii
Sammendrag	ix
1. Innledning	1
1.1 Nordisk Kulturfond - en kort presentasjon	1
1.2 Evalueringens bakgrunn og formål.....	2
1.3 Problemstillinger	2
1.4 Faglig tilnærming og perspektiver.....	4
1.5 Evalueringsopplegg og datamateriale.....	6
1.6 Rapportens oppbygning.....	8
2. Nordisk Kulturfond - formell organisering og fordelingsprinsipper	9
2.1 Opprettelse og organisering.....	9
2.2 Mandat og fordelingsprinsipper	10
2.3 Saksbehandling og beslutningsprosess.....	11
3. Den nordiske kulturpolitikken mål og innretning	13
3.1 Tilbakeblikk.....	13
3.2 Nye utfordringer - ny satsing	14
3.3 Oppsummering: Fra desentralisering og faglig autonomi til konsentrasjon og politisk målstyring	17
4. Hva går pengene til? En oversikt over søknader til og bevilgninger fra Nordisk Kulturfond	19
4.1 Utgifter til administrasjon.....	19
4.2 Søknader og bevilgninger - utvikling over tid og fordeling på hovedinnsatsområder.....	19
4.3 Fordeling på undergrupper	25
4.4 Bak tallene - prosjekteksempler.....	28
5. Nordisk Kulturfond som instrument i den nordiske kulturpolitikken	31
5.1 Innledning.....	31
5.2 Et tilbakeblikk på forrige evaluering	31
5.3 Styrets tolkning og konkretisering av målgrunnlaget.....	33
5.4 Prioriteringer og prosjektportefølje sett i lys av målgrunnlaget og styrets retningslinjer.....	36
5.5 Vurdering av arbeidsformen	38
5.6 Nordisk Kulturfond som katalysator og nettverksbygger i den nordiske kulturpolitikken.....	44

6. Nordisk Kulturfond idag og imorgen - oppsummering og modeller for framtidig organisering og arbeidsform.....	47
6.1 Oppsummering - konklusjoner og forklaringer.....	47
6.2 Modeller for framtidig organisering og arbeidsform	50
Litteratur.....	53
Vedlegg.....	55

Sammendrag

I. Evalueringens formål og problemstillinger

Formålet med denne rapporten er å belyse den situasjon som Nordisk Kulturfond (NKF) befinner seg i, og analysere fondets prioriteringer og fordelingspraksis sett i relasjon til overordnede mål og strategier for den nordiske kulturpolitikken samt fag-/brukermiljøenes forventninger og erfaringer.

NKF er et selvstendig organ som forvaltes med basis i en overenskomst mellom de nordiske land inngått i 1966. Fondet skal fremme det kulturelle samarbeid mellom de nordiske land. Fondets virksomhetsområde omfatter det nordiske kultursamarbeid i hele dets utstrekning. Fondet kan således yte bidrag til samarbeidsprosjekter innenfor allmennkulturell virksomhet, forskning og undervisning. For 1994 disponerte fondet ca. 24 MDKK (millioner danske kroner), hvorav Nordisk Ministerråd bidrog med 20,5 MDKK i basisbevilgning. Samme år mottok fondsstyret 850 prosjektsøknader med et samlet søknadsbeløp på 140,7 MDKK. Det ble bevilget midler til 224 prosjekter.

I rapporten legges det vekt på å belyse og analysere NKFs situasjon, rolle og funksjon som et *policyimplementerende organ* på kulturområdet. Herunder prioriteringer, arbeidsform, arbeidsdeling og koordinering med andre organer på kulturområdet i selve implementeringsprosessen samt fondets organisatoriske stilling i det nordiske kultursamarbeidet.

II. Evalueringens konklusjoner

Rapportens beskrivelse og analyse kan trekkes sammen til følgende konklusjoner:

- I rollen som policyimplementerende organ har NKF *forholdt seg aktivt til den nye orientering og satsing innenfor den nordiske kulturpolitikken de senere år*. De nye satsingsområder i den fellesnordiske kulturpolitikken er i stor grad gjort til eksplisitte satsingsområder også for NKF, samtidig som rapporteringslinjene og dialogen mellom det policyutformende nivå (Nordisk Råd/Nordisk Ministerråd) og det policyimplementerende nivå (NKF) er bedret gjennom de årlige samrådsmøter.

- På realiseringsplanen har imidlertid fondet så langt hatt *problemer med å få fram (mange nok) prosjekter innenfor satsingsområdene*. Mangel på gode prosjektsøknader innenfor disse områder, trekkes fram som forklaring på dette fra fondets side. Etter vår mening må også realiseringsgraden ses i sammenheng med valgt arbeidsform (jf. under).
- Samlet antall søknader til NKF har økt fra ca. 650 per år på slutten av 80-tallet og først på 90-tallet til ca. 850 de to siste årene. Dette kan forklares med økt informasjonsvirksomhet, økte ressursrammer og en ny giv som resultat av nysatsingen i den nordiske kulturpolitikken de senere år. Antall bevilgninger har også økt. De to siste årene er det årlig bevilget midler til ca. 220 prosjekter, mot gjennomsnittlig 170 prosjektbevilgninger per år på 80-tallet.
- Trenden de siste 5-10 år med relativt sett mange søknader med høyt søknadsbeløp, holder seg. Når det gjelder bevilgninger, viste forrige evaluering av NKF at en i perioden 1975-84 hadde støttet relativt sett stadig flere småprosjekter (Byberg 1986). Denne trenden er senere brutt. Det har de senere år vært en *markert økning i andelen bevilgninger til store prosjekter*. Til tross for dette er fremdeles NKFs prosjektportefølje preget av *mange småprosjekter*. Av de 224 prosjektbevilgninger som ble gitt i 1994, ble 3/4 gitt til prosjekter under 100.000 DKK. På den annen side er det *de relativt sett få store prosjekter som de siste år har stukket av med en stadig økende del av pengesekken*. I 1994 gikk 70 prosent av det totalt bevilgede beløp til store prosjekter. NKF er således i ferd med å få *en klarere tosidig bevilgningsprofil - mange små, men over tid flere store og økonomisk tunge prosjekter*.
- Utviklingen med hensyn til fordeling av søknader og bevilgninger på fondets tradisjonelle hovedinnsatsområder, viser at *fondet i økende grad er blitt et fond for allmennkulturell virksomhet*.
- Det er videre *de klassiske kunstarter - billedkunst, musikk, teater og dans - som dominerer* i antall og økonomisk tyngde innenfor det allmennkulturelle området. Disse områder har befestet og til dels styrket posisjonen etter nysatsingen og ressursinnspøytingen de siste år.
- NKFs bevilgninger til prosjekter innenfor hovedinnsatsområdene undervisning, forskning og annen virksomhet er relativt sett få og små. Grovt sagt dreier dette seg om et mindre antall prosjekter om såkalte overgripende spørsmål på undervisningssektoren, noen prosjekter innenfor humanistisk forskning og et knippe prosjekter om ideelt faglig, politisk eller kirkelig samarbeid.

- Dagens prioriteringer og bevilgninger er i tråd med og faller *innenfor NKFs regelverk, virksomhetsområde og satsingsområder*. På den annen side er altså *hovedinnsatsområdene undervisning, forskning og annen virksomhet blitt sterkt marginaliserte over tid. Flere undergrupper, og satsingsområder, er (nesten) uten prosjektportefølje*. Dette problemet kan løses på to måter. Den enkleste er å redefinere og avgrense virksomhetsområdet og fondets satsingsområder. Alternativt kan det satses på en ny informasjonsoffensiv og en generelt mer proaktiv arbeidsform, med sikte på å stimulere søknadstilstrømmingen på underrepresenterte områder.
- NKF har tradisjonelt inntatt en tilbaketrukket og reagerende rolle i den nordiske kulturpolitikken. Man har annonsert og informert om virksomheten, for i neste omgang å forholde seg til innkomne søknader. Det kan imidlertid stilles spørsmål ved om denne arbeidsformen vil sikre en god nok oppfølging av større prosjekter og tilstrekkelig realisering av definerte satsingsområder i framtiden. Alternativet vil altså være et mer oppsøkende og agerende - ikke bare reagerende - fond. Det vi har kalt en tosidig bevilgningsprofil kan på denne måten møtes med *en tosidig arbeidsplattform - tilbaketrukket saksbehandling og reaksjon i forhold til underskogen av småprosjekter; framskutt profil og offensiv dialog med kulturinstitusjoner om utforming og oppfølging av større prosjekter innenfor satsingsområder*. En slik inndeling vil eventuelt også måtte få konsekvenser for styremøtenes innhold og struktur, konkretisert til mindre tid til saksbehandling, mer tid til strategiformulering.
- NKFs viktigste samarbeidspartnere i søknadsbehandlingen er NMRs fire kunstkomitéer. Disse fungerer som remissinstanser for fondet, og avgir faglige vurderinger av en rekke prosjektsøknader. Situasjonen med hensyn til *arbeidsdeling og koordinering mellom kunstkomitéene og NKF er ikke tilfredsstillende - verken sett fra NKFs side eller fra kunstkomitéenes side*. Dette skyldes dels uklare ansvarsforhold, mangel på mål og strategier samt erfaringer med at dette systemet fungerer byråkratiserende og ineffektivt. Prinsipielt finnes det to løsningsalternativer på dette problemet - enten må *arbeidsdelingen gjøres klarere* eller så må *koordineringen styrkes*, f.eks. ved samlokalisering av sekretariatene eller sammenslåing (fusjon) av NKF og én eller flere av kunstkomitéene.
- NKFs viktigste rolle og funksjon overfor kulturfaglige miljøer og institusjoner i Norden er *katalysatorfunksjonen*: Kulturfondet er et instrument som utløser prosjektutviklingsprosesser, som får prosjekter fra idé- til realiseringsstadiet. NKF spiller også en sentral rolle med hensyn til å bygge opp og vedlikeholde kulturfaglige *nettverk* på tvers av landegrenser i Norden.

III. Framtidig organisering og arbeidsform

Rapporten avsluttes med en drøfting av NKF's framtidige organisatoriske stilling og arbeidsform. Det blir løftet fram fire problemstillinger for vurdering av endringstiltak. For det første spørsmålet om hva som skal være fondets *virksomhetsområde og mål*, konkretisert til hvilke hovedinnsatsområder, undergrupper og satsingsområder fondet skal ha. For det andre spørsmålet om man vil søke å opprettholde en prosjektportefølje med mange *småprosjekter*, eller om en i enda sterkere grad enn til nå vil dreie ressursbruken i retning et mindre antall *store og strategisk viktige satsinger*: Skal fondet være en pengesekk for "det som rører seg" innenfor kultursektoren eller et instrument for strategisk satsing? For det tredje spørsmålet om fondet skal være en *regelstyrt saksbehandlingsinstans* eller en *målstyrt pådriver* i den nordiske kulturpolitikken - eller begge deler. Og for det fjerde spørsmålet om hvordan forholdet mellom *faglig og politisk/administrativ styring* skal balanseres og organiseres.

To modeller for framtidig organisering og arbeidsform blir kort beskrevet - henholdsvis en minimumsvariant og en maksimumsvariant i forhold til endringenes omfang og radikalitet (få og små endringer versus mange og store endringer). Mellom minimum og maksimum finnes der selvsagt mange tenkelige mediumsvarianter.

IV. Datamateriale

Rapporten er basert på gjennomgang av en rekke styrende dokumenter, tilgjengelig statistikk samt personlige intervjuer med 20 informanter - styremedlemmer, administrativt personell og representanter for fag-/brukermiljøer.

1. Innledning

1.1 Nordisk Kulturfond - en kort presentasjon

Nordisk Kulturfond (NKF) skal fremme det kulturelle samarbeid mellom de nordiske land. Fondets virksomhetsområde omfatter det nordiske kultursamarbeid i hele dets utstrekning. Fondet kan således yte bidrag til samarbeidsprosjekter innenfor allmennkulturell virksomhet, forskning og undervisning. For 1994 disponerte fondet ca. 24 MDKK (millioner danske kroner), hvorav Nordisk Ministerråd bidrog med 20,5 MDKK i basisbevilgning. Samme år mottok fondsstyret 850 prosjektsøknader med et samlet søknadsbeløp på 140,7 MDKK. Det ble bevilget midler til 224 prosjekter.

Finansielt sett er NKF én av de tyngste institusjoner i det nordiske samarbeidet overhodet. Av de 47 nordiske institusjoner som inngår i den nylig fremlagte evalueringsrapporten "Nordisk nytte",¹ var det for 1994 bare to, Nordisk Industrifond og Nordisk Forskeruddannelsesakademi, som mottok større basisbevilgning fra Nordisk Ministerråd.

NKF er et selvstendig organ som forvaltes med basis i en overenskomst mellom de nordiske land inngått i 1966. Denne ble erstattet av en ny overenskomst inngått i 1975, som i sin tur ble endret i 1990.

Innenfor rammen av overenskomsten, styres og administreres fondet med utgangspunkt i overordnede mål og retningslinjer for det nordiske samarbeid på kulturområdet, slik disse løpende nedfelles i vedtak fra Nordisk Råd og Nordisk Ministerråd.

NKFs styre består av elleve medlemmer, et parlamentsmedlem og én embetsmann fra hvert av de fem nordiske landene samt én felles representant for de selvstyrte områdene Færøyene, Grønland og Åland.

Nordisk Ministerråds sekretariat i København fungerer som sekretariat for fondet.

¹ "Nordisk nytte"-rapporten omtales nærmere i kapittel 5. Se forøvrig litteraturlisten for en mer presis kildehenvisning.

1.2 Evalueringens bakgrunn og formål

Nordisk Kulturfond ble sist evaluert i 1986 (se kap. 5.2). Siden er det kommet en egen Handlingsplan for nordisk kulturelt samarbeid (1988) og det er lagt fram og vedtatt et Ministerrådsforslag om nysatsing og ny struktur innenfor kultur, utdanning og forskning (1993). Disse skal vi komme tilbake til i kapittel 3. Her skal det bare nevnes at nysatsingen for NKFs del betydde en økning i den økonomiske ramme på rundt 30 prosent. Videre ble overenskomsten som regulerer NKFs virksomhet endret i 1990, og de selvstyrte områdene tildelt en direkte representasjon i styret. Endelig skal det nevnes at Sverige og Finland som kjent har trådt inn som medlemmer i EU fra 1.1. 1995. Dermed er tre av de fem samarbeidende landene EU-medlemmer.

Det er på denne bakgrunn - og med henvisning til at det er nesten ti år siden forrige systematiske gjennomgang og vurdering av NKFs virksomhet - man må se denne evalueringen.

NKFs styre vedtok på sitt møte 8. - 9. juni 1995 "Retningslinjer for evalueringen". Her heter det at evalueringens formål er å beskrive "den situation fonden befinner seg i" (jf. over) og analysere fondets prioriteringer og fordelingspraksis sett i relasjon til overordnede mål og retningslinjer for det nordiske samarbeid på kulturområdet samt fag-/brukermiljøenes forventninger og erfaringer. I forlengelsen av dette skal det drøftes aktuelle endringer i fondets arbeidsform og prioriteringer, samt fondets organisatoriske stilling i det nordiske kultursamarbeidet.

1.3 Problemstillinger

I retningslinjene for evalueringen heter det at Nordisk Kulturfonds styre ønsker følgende problemstillinger undersøkt:

Fondets oppgaver og mål, rolle og funksjon

NKF har et vidtrekkende virksomhetsområde innenfor den nordiske kulturpolitikken. Fondet forvaltes som nevnt med basis i en egen overenskomst. Gjennom satsinger og

prioriteringer skal en samtidig søke å realisere overordnede mål og signaler på den nordiske kulturpolitikens område.

På den annen side har fondets eksistens over tid også bygget opp forventninger og erfaringer blant brukergruppene, dvs. i kulturfaglige miljøer og blant frivillige lag og organisasjoner.

Spørsmålet er om fondet "har vært til gagn for fagmiljøerne" og "opfylt de politiske forventninger". Evalueringen skal "belyse disse forventninger", herunder vurdere om de er sammenfallende eller motstridende, og "klargøre fondens rolle og funksjon ved å belyse hvordan overordnede og fondens egne prioriteringer har påvirket midlernes fordeling og effekt på de respektive områder".

Fondets arbeidsform

Med utgangspunkt i fondets oppgaver og mål er det utarbeidet en "Arbetsordning för Nordiska Kulturfonden", en oversikt over "Fordelingsprinsipper" og et internt notat om administrasjonens "Behandling af ansøgninger". Disse reglementer og retningslinjer er ment å regulere og rutinisere arbeidet i fondets styre og administrasjon. Evalueringen skal belyse fondets interne organisering og arbeidsrutiner og vurdere den administrative/økonomiske og den politiske/demokratiske effektiviteten. Med det siste siktes det til fondets tilpasning til og effektivering av overordnede politiske signaler og mål.

Vurdering av fondsstyrets størrelse og sammensetning ligger derimot utenfor oppdraget.²

Fondet og beslektede organer

NKF er én av ca. 20 forskjellige bidragsinstanser innenfor det multilaterale nordiske samarbeidet om allmennkultur, forskning og undervisning. Dette samarbeidet legger for inneværende år beslag på ca. 350 MDKK, eller omtrent halvparten av Nordisk Ministerråds budsjett. Til realisering av det nordiske kultursamarbeidet kommer i tillegg en rekke bilaterale ordninger, samt støtteordninger innenfor det enkelte land.

På det multilaterale nordiske plan har flere av bidragsorganene til dels overlappende virksomhetsområder. Dette medfører for NKFs del at virksomheten må koordineres i forhold

² Dette er tatt opp i "Nordisk nytte"-rapporten, s. 11, 20 og 51.

til f.eks. Ministerrådets kunstkomitéer. Evalueringen skal på denne bakgrunn "belyse fondens stilling inden for den organisatoriske struktur på det nordiske kulturområde".

1.4 Faglig tilnærming og perspektiver

Evalueringen skal altså belyse Nordisk Kulturfonds situasjon, rolle og funksjon som et *policyimplementerende* organ på kulturområdet. Herunder skal *koordineringen* med andre organer på kulturområdet i selve implementeringsprosessen, samt fondets *arbeidsform*, *prioriteringer* og *organisatoriske stilling* i det nordiske kultursamarbeidet, drøftes.

Innenfor statsvitenskaplige/politologiske fagmiljøer er det tradisjon for denne typen implementeringsstudier. Det er således utviklet en rekke ulike tilnærminger og faglige perspektiver.³ I denne studien vil vi velge en *top-down-tilnærming*, der implementering ses som et spørsmål om graden av samsvar mellom overordnede styringsorganers mål og implementerende organers oppfølging og prioriteringer.⁴

Vi kan konkretisere dette på følgende måte: Innenfor rammen av gjeldende overenskomst, skal NKF som (ett av flere) instrument i den nordiske kulturpolitikken bidra til å realisere denne politikken mål og signaler. Eksempelvis målet om å prioritere tiltak for og med barn og unge (jf. "Ministerrådsforslag om nysatsning och ny struktur inom kultur, utbildning och forskning", B 137/k). Spørsmålet blir da i hvilken grad fondet gjennom prioriteringer og prosjekttildelinger faktisk følger opp denne målformuleringen, samt om de resultater og effekter disse tiltak i neste omgang gir på kulturpolitikken egentlige *realiseringsplan* - i mottakerorganisasjoner og -institusjoner og videre utover i (og eventuelt utenfor) de nordiske samfunn - er i tråd med intensjonene på *målformuleringsplanet*.

³ For en oversikt, se f.eks. Sannerstedt 1991.

⁴ Alternativet ville være en *bottom-up-tilnærming*, der implementering ses som en naturlig prosess som går nedenfra og opp - i dette tilfellet fra kulturfaglige miljøer via fondet og til overordnede policy-utførende organer i Nordisk Ministerråd og Nordisk Råd. "Nye" policy-signaler og -dokumenter fra overordnede organer vil da kunne oppfattes som "etterslep" til en allerede langt på vei implementert realpolitikk, ikke som input til (kommende) realpolitiske endringer (top-down). Gjennomføring av en implementeringsstudie med denne tilnærmingen ville forde en omfattende datainnhenting i brukermiljøene - av situasjon og utviklingstrekk på kulturområdet, samt spørsmålet om NKFs og overordnede organers respons på dette. En slik studie har det ikke vært mulig å realisere innenfor den gitte tids- og ressursramme for dette evalueringsprosjektet.

Et top-down-perspektiv på implementering bygger på en *instrumentell-rasjonell organisasjonsforståelse*. Organisasjoner ses som integrerte og rasjonelle enheter som fremmer og planmessig følger felles mål. Organisasjonsstrukturen ses som et instrument for å koordinere aktiviteter med sikte på måloppnåelse (Scott 1981, Egeberg 1984). Opprettelsen av NKF kan innenfor en slik forståelsesramme ses som et strukturelt tiltak med sikte på oppfølging og realisering av de nordiske kulturpolitiske mål og strategier .

Implementeringsproblemer blir på denne bakgrunn gjerne forklart med:

- uklare styringssignaler fra policyutformende organer - i form av uklare og gjerne motstridende mål og mål/middel-modeller
- mangel på styrings- og kontrollmekanismer - overordnede organer vet ikke hva som skjer på lavere nivåer og/eller disponerer ikke virkemidler for å kunne korrigere kursen
- kompetansesvikt hos implementerende organer
- kapasitetsmangel hos implementerende organer
- interesseulikheter mellom overordnede beslutningstakere og implementerende organer
- interesseulikheter mellom forskjellige implementerende organer, i de tilfeller to eller flere organer tildeles implementeringsoppgaver (Baier, March og Sætren 1986, Sannerstedt 1991).

Alternativt kan implementeringsproblemer forklares med utgangspunkt i en *institusjonell organisasjonsforståelse*. Her blir det lagt vekt på at organisasjoners handlingsmønstre ikke først og fremst styres av formelle mål, men av innarbeidede regler, standardprosedyrer, rutiner og normer. Basert på utdanningsbakgrunn og gjennom erfaringer fra praksisfeltet vil det over tid bygges opp forestillinger om hva som er passende, riktige og gale måter å handle på i forhold til ulike problemer og utfordringer. Slike forestillinger regner en videre med representerer en stabiliserende og endringstreg faktor, dvs. at tilpasning til endringer i overordnede mål og retningslinjer kan ta relativt lang tid. Dersom flere organisasjoner skal koordinere virksomheten i implementeringsprosessen (jf. over), kan implementeringsproblemer oppstå p.g.a. at de ulike organisasjonene over tid har utviklet/adoptert ulike regler, standardprosedyrer, rutiner og normer. Dette kan i sin tur lede til at felles overordnede mål og retningslinjer (i dette tilfellet på kulturområdet) tolkes og vektlegges ulikt (March og Olsen 1989, 1994, DiMaggio og Powell 1991, Røvik 1992).

Vi har som nevnt valgt en top-down-tilnærming i *beskrivelsen* av NKF's praksis som policyimplementerende organ på kulturområdet. I analysen av "den situation fonden befinner seg i" som policyimplementerende organ, tar vi utgangspunkt i det instrumentelt-

rasjonelle organisasjonsperspektivet. Det institusjonelle perspektivet trekkes inn som et supplerende inntak til *forklaring* av eventuelle implementeringsproblemer som måtte "avdekkes" i analysen.

1.5 Evalueringsopplegg og datamateriale

Med utgangspunkt i evalueringens problemstillinger og vår faglige tilnærming, er data i form av *dokumenter* og *personlige intervjuer* innhentet fra tre nivåer:

Det policyutførende nivå

Vi sikter her til overordnede organer i Nordisk Ministerråd og Nordisk Råd. Aktuell policy er nedfelt i autoritative plandokumenter mv. Disse inneholder også mer generelle betraktninger om Nordisk Kulturfonds rolle og praksis. Grundigere vurderinger av dette ville fordre personlige intervjuer med parlamentarikere og embetsmenn. Dette har vært uaktuelt, gitt denne studiens tids- og ressursramme. Datagrunnlaget på dette nivået er således avgrenset til tilgjengelige dokumenter.

Det policyimplementerende nivå

Dette gjelder selvsagt NKF selv, men også beslektede organer på kulturområdet (jf. om koordineringsproblematikken i kap. 1.3). Med hensyn til det siste har RFs parallelle evaluering av Ministerrådets kunstkomitéer - som bl.a. fungerer som remissinstanser for NKF - gitt et inntak til belysning av fondets praksis og den felles koordinerings/implementeringsproblematikken - sett fra (noen) beslektede organers ståsted (jf. Olsen 1995).

Når det gjelder NKF selv, er analysen for det første basert på gjennomgang av en rekke styrende dokumenter og tilgjengelig statistisk materiale. For det andre har vi gjennomført personlige intervjuer med administrasjonen samt et utvalg styremedlemmer. Utvalget dekker både parlamentarikere og embetsmenn, alle de nordiske land og i hovedsak nåværende styremedlemmer. I noen tilfeller er tidligere styremedlemmer - med lengre erfaring - trukket inn som supplerende til det aktuelle lands nåværende styremedlemmer. (Se vedlegg 2 for en oversikt over gjennomførte intervjuer.) For det tredje har vi deltatt som observatør på ett av styrets ordinære møter.

Det kulturfaglige nivå/brukernivået

Et "strengt" metodisk design ville her forutsette datainnhenting både fra miljøer som har fått tilsagn og miljøer som har fått avslag på prosjektsøknader, samt både profesjonelle kulturfaglige miljøer og folkelige brukermiljøer (søkere). Dette har vært uaktuelt, gitt evalueringsstudiens tids- og ressursramme.

I forbindelse med gjennomføringen av intervjurunden blant styremedlemmer, har vi imidlertid besøkt og intervjuet ledelsen for et par kulturinstitusjoner/-miljøer per land/hovedstad. Vi sikter her til profesjonelle institusjoner/miljøer som gjerne har mottatt støtte fra fondet flere ganger over en årrekke (gjengangere), og som således kjenner fondet og dets praksis (og også andre nordiske samarbeidstiltak på kulturområdet). Dette har ikke på noen måte gitt oss et representativt bilde/datamateriale, men noen stikkprøver blant (disse) brukermiljøene. Disse stikkprøvene har fungert som supplement og "korreksjoner" til opplysninger om fondets funksjon og effekter overfor disse miljøer, slik fondets administrasjon og styremedlemmer betrakter det. (Se vedlegg 2 for en oversikt over gjennomførte intervjuer.)

Samlet vurdering

Samlet sett mener vi kombinasjonen av flere typer data og tilnærmingen i datainnhenting- en beskrevet over, har gitt oss et godt grunnlag for å belyse "den situation fonden befinner seg i" og til å analysere evalueringens (mer spesifikke) problemstillinger.

Når det gjelder forventninger og erfaringer fra *bruker-/fagmiljøene*, er det imidlertid grunn til å minne om reservasjonen beskrevet i forrige avsnitt.

Rapporten gir heller ikke noe objektivt og kvantitativt bilde av *effektene* av NKFs prioriteringer og satsinger. Drøftingen av dette er basert på informantenes kvalifiserte vurderinger. På den annen side er det høyst diskutabelt om det overhodet gir mening å snakke om objektivitet i denne sammenheng, samt hvilken verdi eventuelle kvantitative indikatorer til sjuende og sist har. Dessuten spiller tidsfaktoren inn som en problematisk faktor for denne typen analyser. Et nordisk kulturfaglig prosjekt - f.eks. en arkitekturutstilling - vil gi noen relativt umiddelbare virkninger i form av publikumstilstrømning, eventuell omsetning, omtale i media og tidsskrifter osv. Men prosjektet vil - på sikt - kunne gi effekter utover dette, f.eks. i form av etablering/oppretholdelse av et kulturfaglig nettverk mellom fagfolk fra forskjellige nordiske land som var med på prosjektet, impulser og materiell (publikasjoner, videofilmer o.l.) til undervisningen av nordiske arkitekturstudenter osv. I siste instans - på lang sikt - kan det tenkes at noen av de ferdig utdannede arkitektenes

praksis vil være "farget" av noen idéer og impulser fra prosjektet, uten at det er mulig å "måle" det eller isolere denne påvirkningen fra alle de andre faktorer som har formet deres praksis. Spørsmålet blir derfor for det første *når* målepinnen kan og bør stikkes ned, dvs. når en kan og bør konkludere om et nordisk kulturfaglig prosjekts effekter. Og for det andre *om* og eventuelt *hvorledes* slike effekter kan måles, dvs. hva som er relevante indikatorer (jf. faren ved at bare det målbare blir målt/tatt med i analysen).

1.6 Rapportens oppbygning

Rapporten er inndelt i fem kapitler. I *dette kapitlet* har vi kort presentert Nordisk Kulturfond, beskrevet evalueringens bakgrunn og formål, dens problemstillinger, vår faglige tilnærming og perspektiver samt evalueringsopplegget og datamaterialet.

I *kapittel 2* ser vi på den formelle organiseringen av Nordisk Kulturfond, nærmere bestemt på fondets opprettelse og organisasjon, dets mandat og fordelingsprinsipper, samt prosedyrene for saksbehandling og beslutningstaking.

I *kapittel 3* beskriver vi den (nyere) nordiske kulturpolitikens mål og innretning.

Videre tar vi i *kapittel 4* opp spørsmålet om hva pengene går til. Vi ser på utgifter til administrasjon og på utviklingen over tid med hensyn til antall og størrelse på søknader og bevilgninger. Videre tar vi for oss fordeling av søknader og bevilgninger på fondets hovedinnsatsområder (allmennkultur, undervisning, forskning samt annen virksomhet) og undergrupper.

Deretter, i *kapittel 5*, tar vi opp spørsmålet om Nordisk Kulturfond som instrument i den nordiske kulturpolitikken bidrar til å realisere denne politikken mål og innretning. Vi ser på styrets tolkning og konkretisering av det overordnede målgrunnlaget, på prioriteringer og satsinger, på arbeidsform og intern organisering. Videre tar vi for oss fag-/brukermiljøenes vurderinger av Nordisk Kulturfond.

Til slutt, i *kapittel 6*, oppsummerer og konkluderer vi om dagens situasjon for Nordisk Kulturfond. Videre drøfter vi fondets framtidige organisatoriske stilling og arbeidsform.

2. Nordisk Kulturfond - formell organisering og fordelingsprinsipper

2.1 Opprettelse og organisering

Den første overenskomst mellom de nordiske land om opprettelse av Nordisk Kulturfond ble undertegnet i 1966. Dette var fem år før etableringen av Nordisk Ministerråd (NMR) i 1971. Nordisk Råd (NR) ble på sin side etablert allerede i 1952. Med tanke på den følgende beskrivelse og drøfting, er det viktig å merke seg dette formale og historiske utgangspunkt: At NKF er et selvstendig organ regulert av en egen forpliktende overenskomst, og at dets historiske røtter strekker seg lenger bakover enn NMRs. Selv om NKF's sekretariat er en del av NMRs sekretariat i København, og NKF således er inntegnet på NMRs organisasjonskart (se vedlegg 2), er NKF's styre formelt ikke underlagt NMRs eller NRs instruksjonsmyndighet. Ved at de to organer velger halvparten av styremedlemmene hver for seg, er de imidlertid sikret innflytelse og kontroll. Heri ligger vår begrunnelse for å betrakte NKF som et policyimplementerende organ (jf. kap. 1). NKF beskrives da også ofte som et instrument i den nordiske kulturpolitikken. Sammen med en rekke andre organer skal NKF, innenfor rammen av gjeldende overenskomst, bidra til å realisere denne politikkenes visjoner og mål, slik de løpende besluttes av NR og NMR.

Overenskomsten om NKF fra 1966 ble erstattet av en ny overenskomst inngått i 1975. Denne ble endret i 1990, noe som bl.a. medførte direkte representasjon i styret for de selvstyrte områder i Norden.

NKF's styre består idag således av elleve medlemmer. Av disse velger NR et medlem (en parlamentariker) fra hvert av de fem nordiske land. I tillegg utnevner NMR (kultur- og undervisningsministrene) et medlem (en embetsmann) fra hvert av landene. Endelig utnevnes det et medlem som er felles representant for de selvstyrte områdene Færøyene, Grønland og Åland. Dette medlem velges annenhver mandatperiode av NR og for den mellomliggende periode av NMR. Styret velges for en periode på to kalenderår om gangen.

Sekretariatet i København består av en administrasjonssjef, en rådgiver og en sekretær. Personellet i de to førstnevnte stillingene ansettes for fire år om gangen.

2.2 Mandat og fordelingsprinsipper

I overenskomsten heter det at formålet med NKF er å "fremme det kulturelle samarbejde mellem de nordiske lande" (artikkel 1). Videre heter det at virksomhetsområdet omfatter kultursamarbeidet "i hele dets udstrækning" (artikkel 2). Dette innbefatter allmennkultur, forskning, undervisning samt presentasjon og informasjon innen og utenfor Norden om nordisk kultursamarbeid og de nordiske lands kulturliv. Bevilgninger kan gis til nordiske samarbeidsprosjekter av éngangskarakter, til prosjekter av mer varig karakter, men da fortrinnsvis innenfor en periode fastsatt av styret, og i særlige tilfeller til regelmessig tilbakevendende formål (artikkel 3).

Med henvisning til dette mandatet, har styret vedtatt et sett fordelingsprinsipper, som revideres etter behov. Her er nordiske samarbeidsprosjekter presisert til prosjekter der "minst tre land aktivt inngår i prosjektet" (A.1). I denne sammenheng betrakter styret Færøyene, Grønland og Åland som egne områder når det vurderer om tiltak har tilstrekkelig nordisk bredde (A.1.3). Styret legger videre vekt på at "den nasjonale innsats eller deltaking i nordiske samarbeidsprosjekter det støtter, er rimelig jevnt fordelt mellom de land som inngår i prosjektene, og ser helst - når det ikke er urimelig - at samtlige nordiske land blir representert i prosjektene" (B.1). Styret kan på den annen side "avvike fra regelen om minst tre land når det dreier sig om grenseregionalt samarbeid (Midtnorden, Vestnorden, Kvarken, Øresund o.fl.)" (A.1.4). Dette henger sammen med at grenseregionalt samarbeid i Norden på bred front er et satsingsområde innenfor NR og NMR. Geografisk sett er man videre opptatt av å styrke Nordens periferi: "Styret har en positiv holdning til prosjekter som tar sikte på, eller på annen måte virker til å styrke utkantstrøkernes tilknytning til det nordiske samarbeid" (B.6).

Økonomisk sett har fondet en "restriktiv holdning" når det gjelder prosjekter av regelmessig tilbakevendende karakter, og det gis "høyst støtte tre gange til et og samme prosjekt" (A.1.2). I vurderingen tas det videre hensyn til graden av egeninnsats, selv om dette ikke er et absolutt krav for å få støtte (B.2). Styret har en "restriktiv holdning" når det gjelder bidrag til lønn (B.3), men en "velvillig innstilling" når det gjelder støtte til reise- og oppholdsutgifter for prosjektdeltakere "som på grunn av avstand ellers ville hatt urimelig store reiseutgifter" (B.5).

I tillegg til disse regler, tas det i behandlingen og prioriteringen også hensyn til visjoner, mål og signaler i den nordiske kulturpolitikken. Med utgangspunkt i nyere planer og beslutninger i NR og NMR (jf. kap. 3), har styret vedtatt et sett mål og satsingsområder for fondets virksomhet. Disse skal vi komme tilbake til i kapittel 5.

2.3 Saksbehandling og beslutningsprosess

Styret i NKF avholder fire møter i året. To av dem i København, de to andre på forskjellige steder i Norden etter en sirkulasjonsordning landene imellom. Særlig i forbindelse med de sistnevnte møter forsøker man å kombinere forhandlingene med besøk til en eller flere kulturinstitusjoner/-arrangementer, da gjerne institusjoner/arrangementer fondet har støttet i den senere tid. Styremøtene går over to dager, og mesteparten av tiden går normalt med til behandling av prosjektsøknader. Som nevnt innledningsvis mottok styret i fjor 850 prosjektsøknader, i gjennomsnitt ca. 210 til hvert møte.

Forut for møtene gjennomgås søknadene av sekretariatet. Det er utarbeidet et "internt arbeidspapir" om "behandling af ansøgninger". Her deles behandlingen i fire faser. Først sorteres de innkomne søknader i to bunker, én for de som faller innenfor og én for de som faller utenfor fondets støtteområde og regler. For de som faller innenfor, foretas det så en første vurdering og prioritering med utgangspunkt i fondets regler, mål og satsingsområder. I denne fase innhentes det gjerne også tilleggsopplysninger fra søker. For søknader der søknadsbeløpet er lite og saken "ukomplisert", avslutter sekretariatet behandlingen og innstiller overfor styret på dette stadium. For søknader der søknadsbeløpet er større og/eller i saker som sekretariatet "finder for komplekse til selv at behandle", sendes søknaden til remissbehandling eventuelt samråd med øvrige nordiske organer. NKF har avtale om formell remissbehandling (faglig vurdering) med mange av NMRs fagkomitéer, bl.a. kunstkomitéene. Av fjorårets 850 prosjektsøknader ble 191 sendt til remissbehandling i disse, herav 70 til Nordiska Musikkommittén (NOMUS), 43 til komitéen for Teater og Dans i Norden, 57 til Nordisk Konst- og Konstindustrikommitté (NKKK) og 21 til Nordiska litteratur- och bibliotekskommittén (NORDBOK). Til én og samme søknad innhentes det gjerne remissuttalelse og/eller råd fra to eller flere instanser. Når disse faglige vurderinger og anbefalinger foreligger, sammenfatter sekretariatet de tilgjengelige opplysninger og vurderinger, og fremmer sin innstilling overfor styret.

Kvaliteten på søknadene og remissinstansenes vurderinger er variabel. Av denne grunn velger styret i en del tilfeller i første omgang å utsette realitetsbehandlingen, og be sekretariatet innhente supplerende opplysninger fra søker og/eller supplerende vurderinger fra (flere) remissinstanser.

NKFs arbeidsform kan karakteriseres som *reaktiv*, dvs. at sekretariatet og styret i all hovedsak reagerer i forhold til de søknader som kommer inn. Informasjon om fondet finnes i en rekke hefter og brosjyrer, hvorav trykksaken "Nordiska stödordningar. Kultur, utbildning och forskning", utgitt av NMR inneværende år, er den nyeste. I tillegg annonserer fondet to ganger om året i et stort antall aviser i hele Norden. Her bekjent-

gjøres fordelingsprinsippene, aktuelle satsingsområder og søknadsfrister. Utover dette gir sekretariatet telefonisk og skriftlig informasjon om fondet etter anmodning. (Se forøvrig kap. 5.6.)

De siste år har imidlertid fondsstyret selv tatt initiativ til en årlig større utstilling - "Årets nordiske utstilling" -, som er utformet i samarbeid med Nordisk muséumskomiteé.

Nytt de siste år er også at det årlig avholdes et samrådsmøte mellom NRs kulturutvalg, NMR (kultur/utdanning/forskning) og NKFs styre. Denne ordningen ble etablert som en del av oppfølgingen av den såkalte nysatsingen fra 1994 innenfor kultur, utdanning og forskning (se kap. 3). Hensikten er drøfting og samråd om fondets utvikling.

3. Den nordiske kulturpolitikens mål og innretning

3.1 Tilbakeblikk

Opplevelsen av et nordisk verdifelleskap har fra midten av forrige århundre vært et bærende element i samarbeidet mellom de nordiske land. Det kulturelle fellesskapet og det kulturelle samarbeidet er en av grunnpillarene som dagens nordiske samarbeid bygger på.

I 1971 inngikk de fem nordiske land en egen kulturavtale. Med denne ble rammene lagt for det framtidige, offisielle samarbeidet om forskning, undevisning og allmennkultur. Det ble opprettet et nordisk ministerråd bestående av de fem lands kultur- og undervisningsministre, med et eget permanent sekretariat i København og et eget budsjett basert på bidrag fra de fem land. Samtidig ble det besluttet å plassere NKF's sekretariat i det nye kultursekretariatet.

Femten år senere, i 1986, hadde samarbeidet vokst formidabelt - både i økonomisk omfang og med hensyn til antall institusjoner/samarbeidstiltak. NR ba derfor NMR om å utarbeide en handlingsplan for det videre samarbeid på kulturpolitikens område. "Handlingsplan for nordisk kulturelt samarbeide" (NORD 1988:52) ble lagt fram og vedtatt i 1988. Den skulle være retningsgivende for de neste fire år.

Kulturhandlingsplanens siktemål var å *intensivere* innsatsen på alle områder innenfor kulturpolitikken. Samarbeidet om kulturpolitikken skulle *vitaliseres* og *effektiviseres*. Mens man i 1971 var opptatt av å få til en betydelig forsterkning av de organisatoriske forutsetningene for samarbeidet på kulturområdet - gjennom styrking av eksisterende miljø og oppretting av nye nordiske institusjoner -, var en nå opptatt av å få til en struktur og beslutningsprosedyrer som kunne føre til "mindre administrasjon og mer aktivitet". Virkemidlene som ble foreskrevet var *desentralisering* og etablering av *nordiske nettverk*, som skulle lette det konkrete samarbeidet mellom de direkte engasjerte partene. Det skulle videre legges særlig vekt på aktiviteter som kan "gøre *børn og unge* bevidste om deres *nordiske identitet* og de verdier den rummer" (vår uth.).

Om NKF het det i kulturhandlingsplanen bl.a. (s. 48):

"..... at det er en nærliggende mulighed at styrke det fremtidige konkrete kultursamarbejde gennem en udvidet kulturfond. Kulturfonden skulle herefter have ressourcer dels til éngangsstøtte til konkrete aktiviteter inden for kultursamarbejdet i hele dets udstrækning og dels til projekter indenfor temaorienterede prioritetsområder, som kulturfondens styrelse og ministerrådet kunne træffe aftale om iværksættelsen og finansiereingen af. Sådanne større indsatser fra kulturfondens side burde envidere kunne drøftes ved de halvårlige samråd mellem ministerrådet og Nordisk Råds kulturudvalg."

3.2 Nye utfordringer - ny satsing

Ved utgangen av Kulturhandlingsplanens finansieringsperiode, årsskiftet 1991/92, besluttet NMR at de sentrale prinsippene i planen fortsatt skulle være gjeldende. I november 1992 ble kulturministrene og forsknings- og undervisningsministrene oppfordret av sine statsministre til å foreta en samlet politisk vurdering av det kulturelle samarbeidet i Norden. Statsministrene hadde valgt ut kultur og utdanning/forskning som ett av sju prioriterte områder i arbeidet for å styrke det nordiske fellesskapet på 90-tallet. I denne sammenheng ble det understreket at man ønsket en satsing på tiltak som kunne styrke den nordiske identitet og gi en felles kulturell markering. Barnekultur, ungdomssamarbeidet, språksamarbeidet og film- og mediasamarbeidet, ble nevnt som naturlige satsingsområder. Videre ble tiltak som kunne stimulere til engasjement fra de mange frivillige organisasjoner i Norden, trukket fram som viktige.

Som nevnt over, vokste omfanget av det fellesnordiske kultursamarbeidet jevnt og trutt på 1970- og 80-tallet. Finansielt viste budsjettene fram til 1989 hvert år en realvekst som muliggjorde økt aktivitet. Fra 1990 ble det klart at de nordiske budsjetter generelt ville få nullvekst og at prioritering av nye oppgaver måtte foregå innenfor eksisterende budsjett-rammer. Ved utvelgelsen av kultur og utdanning/forskning som prioritert område for det nordiske samarbeidet videre utover på 90-tallet, ble det fra statsministrene anmodet om at man vurderte den framtidige kulturpolitiske satsing "i lys av utsiktene til en markert økning av budsjettressursene".

I februar 1993 la NMR (kulturministrene og forsknings- og undervisningsministrene) fram sitt forslag til "Nysatsning och ny struktur inom kultur, utbildning och forskning"

(B 137/k). Her pekes det på at en i det nordiske samarbeidet generelt står overfor nye utfordringer. For det første ved at de nordiske samfunnene i økende grad er blitt flerkulturelle. For det andre handler det om "et Europa i stor forandring". Med dette som utgangspunkt pekes det på at "behovet for kulturelt samarbeid (er) større enn noensinne. Et levende verdifelleskap og følelse av kulturell samhørighet er en viktig forutsetning for all nordisk samhandling" (s. 4).

På denne bakgrunn foreslås det i nysatsingsdokumentet å tilpasse satsingen og virkemidlene til "den nye situasjon", samtidig som det understrekes at den nordiske kulturpolitikens idé- og målgrunnlag skal styrkes og føres videre. Mens desentralisering og nordiske nettverk ble sterkt betont i 1988, tales det i 1993 varmt for *konsentrasjon* og behovet for å fokusere på *nordisk nytte*. Mer utfyllende vektlegges følgende prinsipper:

- *Konsentrasjon*. Samarbeidet bør konsentreres til noen satsingsområder. Dette kan oppnås ved å prioritere prosjekter som inngår i en større sammenheng heller enn satsing på engangsprosjekter uten videreføringsverdi. En bør videre ikke etablere nye, men benytte seg av eksisterende nordiske og nasjonale institusjoner på kulturområdet. Endelig bør det satses på prosjekter/tiltak som når en bred allmennhet og som engasjerer og aktiviserer større befolkningsgrupper.
- *Nasjonal forankring*. Det påpekes at selv om det nordiske kultursamarbeidet blir tildelt en forholdsvis stor økning i det totale budsjettet de påfølgende år, vil den nordiske budsjettposten til dette formålet likevel totalt bare være på i overkant av 300 MDKK. Sammenlignet med de nasjonale bevilgninger til allmennkultur, utdanning og forskning, er dette et meget lite beløp. På denne bakgrunn påpekes behovet for en bedre koordinering mellom nasjonale og nordiske støtteordninger og prosjekter, samtidig som det understrekes at prosjekter som ikke er prioritert nasjonalt heller ikke bør prioriteres på nordisk plan.
- *Sterkere politisk styring*. Formannskapets rolle i det nordiske samarbeidet skal styrkes og aktiviseres for å gi ministrene et større politisk ansvar.
- *Effektivisering*. Ministerrådet vil fortsatt arbeide for en effektivisering av brukten av de nordiske kulturmidlene. Institusjoner, prosjekter og støtteordninger vil fortløpende bli vurdert med sikte på å finne fram til de tiltak som gir mest effekt nordisk, dvs. mest *nordisk nytte*. Videre vil man se til at tiltakene er effektivt organisert.
- *Den nordiske dimensjonen i europeisk og annet internasjonalt samarbeid*. Ministerrådet framhever betydningen av å skape en nordisk identitet og en nordisk dimensjon i det europeiske samarbeidet. I denne sammenheng er det en viktig oppgave å fjerne hindringer i Norden og å skape de samarbeidsstrukturer

innenfor kulturområdet og utdannings- og forskningsområdet, som kan bidra til at Norden - i en europeisk sammenheng - kan betraktes som en enhet.

- *Tiltak for barn og unge.* Denne målgruppen gis spesielt høy prioritet på tvers av de ulike områder, og det framheves at det å gi barn og unge en styrket nordisk fellesskapsfølelse og en nordisk kulturell identitet, er en stor utfordring i det nordiske samarbeidet.

Når det gjelder NKF mer spesifikt, heter det i nysatsingsdokumentet (s. 7) at fondet:

"..... skal fortsette sin virksomhet, men tilpasset den nye situasjonen.

.....

Ministerrådet ser det som naturlig at Nordisk Kulturfonds midler økes vesentlig i forbindelse med nysatsingen på kultursamarbeidet. Fondet bør få anledning til å arbeide mer langsiktig og til å profilere seg sterkere.

.....

De hovedprinsippene for det nordiske kultursamarbeidet som det er redegjort for (jf. over), bør også legges til grunn for Kulturfondets virksomhet. Fondets midler bør i økende grad nyttes som støtte til tiltak innenfor hovedsatsingsområdene og andre høyt prioriterte områder. På denne måten vil fondet i fremtiden bli mer integrert i det samlede nordiske kultursamarbeidet. Med de økte midler til disposisjon bør en betydelig del av fondsmidlene kunne brukes innenfor de satsingsområder som Ministerrådet prioriterer."

Nysatsingen på kultur, utdanning og forskning ble fulgt opp i NMRs budsjett for 1994. Der ble områdene allmennkultur og utdanning/forskning påplussert 60 MDKK, slik at området samlet økte fra 270 til 330 MDKK. Av de 60 MDKK gikk 40 til allmennkultur. Av disse igjen fikk NKF drøyt 5 MDKK i påplussning, og fikk dermed økt sin budsjett-ramme til i overkant av 20 MDKK. I den forbindelse ble det framhevet at:

"Forsterkningen av fondet har til hensikt å muliggjøre en mer langsiktig virksomhet og en sterkere profilering, med satsning på å gi støtte til en del større prosjekter. Midlene skal i økt grad anvendes for mer målrettet støtte til prosjekter innenfor de 8 hovedsatsingsområdene (til NMR)."

For hele kulturområdet ble det i budsjettdokumentet henvist til kulturministrenes intensjon om "prosjekter som *synliggjør* det nordiske kultursamarbeidet overfor allmennheten bedre enn tilfellet er idag". Midlene må ikke spres "tynt utover et stort antall prosjekter", ble det understreket.

Etter framleggelsen og den budsjettmessige oppfølgingen av nysatsingsdokumentet, er utfordringen med "et Europa i stor forandring" ytterligere aktualisert. Her sikter vi til de

nordiske lands ulike valg med hensyn til tilknytningsform til EU. Fra 1.1.95 har Danmark fått med seg Sverige og Finland som medlemmer i EU, mens Norge og Island står utenfor. Denne situasjonen - og dens eventuelle implikasjoner for det nordiske samarbeidet generelt - ble tatt opp i rapporten "Nordiskt samarbeide i en ny tid", lagt fram i februar 1995 av en arbeidsgruppe nedsatt av NR og NMR i fellesskap. Rapporten ble behandlet på NRs sesjon i Reykjavik i mars inneværende år, og på nytt under en ekstraordinær sesjon i København i slutten av september. Her ble det besluttet å endre NRs utvalgsstruktur og arbeidsform. Hensikten er "å gjøre arbeidet i Nordisk Råd mer betydningsfullt og tidsaktuelt".⁵ Den nye struktur og arbeidsform skal bidra til dette, ikke minst ved å legge til rette for at "rådets sesjoner (kan) konsentreres mer om sentrale politiske spørsmål".⁶

3.3 Oppsummering: Fra desentralisering og faglig autonomi til konsentrasjon og politisk målstyring

I forslaget til "Nysatsning och ny struktur inom kultur, utbildning och forskning" oppsummeres utviklingen innenfor den nordiske kulturpolitikken fra tidlig 70-tall til tidlig 90-tall på følgende måte (s. 3):

"Nordisk kultursamarbeid er preget av kontinuitet hva gjelder målsetning og hovedinnsatsområder de siste 20 årene. Det er virkemidlene mer enn innholdet og målsetningen som har endret seg"

I bunn for utviklingen på 70- og 80-tallet lå en vedvarende budsjettmessig realvekst. Omfanget av det fellesnordiske kultursamarbeidet vokste således jevnt og trutt. Styringsmessig var en opptatt av å etbalere og utvikle nettverk av samarbeidende kulturinstitusjoner og -miljøer. Det ble satset på en *desentraliseringslinje*, der institusjoner og miljøer ble gitt relativt stor grad av autonomi. Det nordiske kulturpolitiske *system* var det en i organisasjonsteorien kaller et *løst bundet* eller sammenkoblet system.

Med nysatsingen først på 90-tallet introduseres en styringsmessig nyorientering. Den nordiske kulturpolitikk skal moderniseres og *målstyres*. Dette er i pakt med tidens ånd og

⁵ Sitat fra Jan P. Syses kronikk "Store endringer i nordisk samarbeid", *Aftenposten*, 08.09.95. Syse er tidligere norsk statsminister og mangeårig president i Nordisk Råd.

⁶ Ibid.

et fellestrekk for hele den offentlige forvaltning i de nordiske land ved overgangen til 90-tallet (jf. f.eks. Olsen 1988, Lægneid 1991). Politiske instanser på overordnet nivå skal sterkere på banen som *policyutformere*, innsatsen skal *konsentreres*, tiltakene *synliggjøres* og prosjektene *effektevalueres*. *Nordisk nytte* er blitt det nye honnørordet. Som en konsekvens av dette må de ulike deler av det nordiske kulturpolitiske system *kobles tettere sammen*: Overordnede organer må forsikre seg om at organer på lavere nivåer fanger opp nye signaler og satsinger, omsetter dem til handling og rapporterer løpende tilbake om effekter. Institusjoner og miljøer på lavere nivåer får en forsterket funksjon - og omtales stadig oftere - som *policyimplementerende instrumenter*. For NKFs vedkommende skulle det i denne sammenheng være nok å repetere nysatsingsdokumentets understrekning av at "fondet i fremtiden (vil) bli mer integrert i det samlede nordiske kultursamarbeidet" (s. 7).

Nye idéer og konsepter på politikkens målformuleringsplan leder imidlertid slett ikke alltid til endret handling og praksis på realiseringsplanet. Underveis skal idéene, målene og konseptene fortolkes og implementeres, og i denne prosessen kan opprinnelige mål bli endret eller fortrent av innarbeidede normer, faglige standarder og rutiner i organisasjoner på lavere nivå (jf. kap. 1). Spørsmålet i denne sammenheng er om dette er tilfelle for NKFs del. Sagt annerledes: Hvordan har NKF tolket og forholdt seg til denne kulturpolitiske nyorientering? Før vi gir oss i kast med det spørsmålet, skal vi først se på NKFs praksis, nærmere bestemt hvordan fondsmidlene forvaltes og fordeles.

4. Hva går pengene til? En oversikt over søknader til og bevilgninger fra Nordisk Kulturfond

4.1 Utgifter til administrasjon

I den nylig fremlagte rapporten om "Nordisk nytte", utarbeidet for NMR av "Den Fælles-nordiske Arbejdsgruppe", er de administrative omkostninger for driften av NKF beregnet til 2,3 MDKK, eller ca. 10 prosent av samlet budsjett.⁷ Av de 47 nordiske institusjoner som inngår i rapporten, var det for året 1994 bare tre institusjoner som hadde administrasjonsomkostninger på mindre enn ti prosent av samlede omkostninger.

Lave administrasjonsomkostninger er generelt sett et gode, men vurderinger og sammenligninger av denne typen omkostninger gir liten mening hvis de ikke ses i sammenheng med ulike institusjoners formål og arbeidsoppgaver.

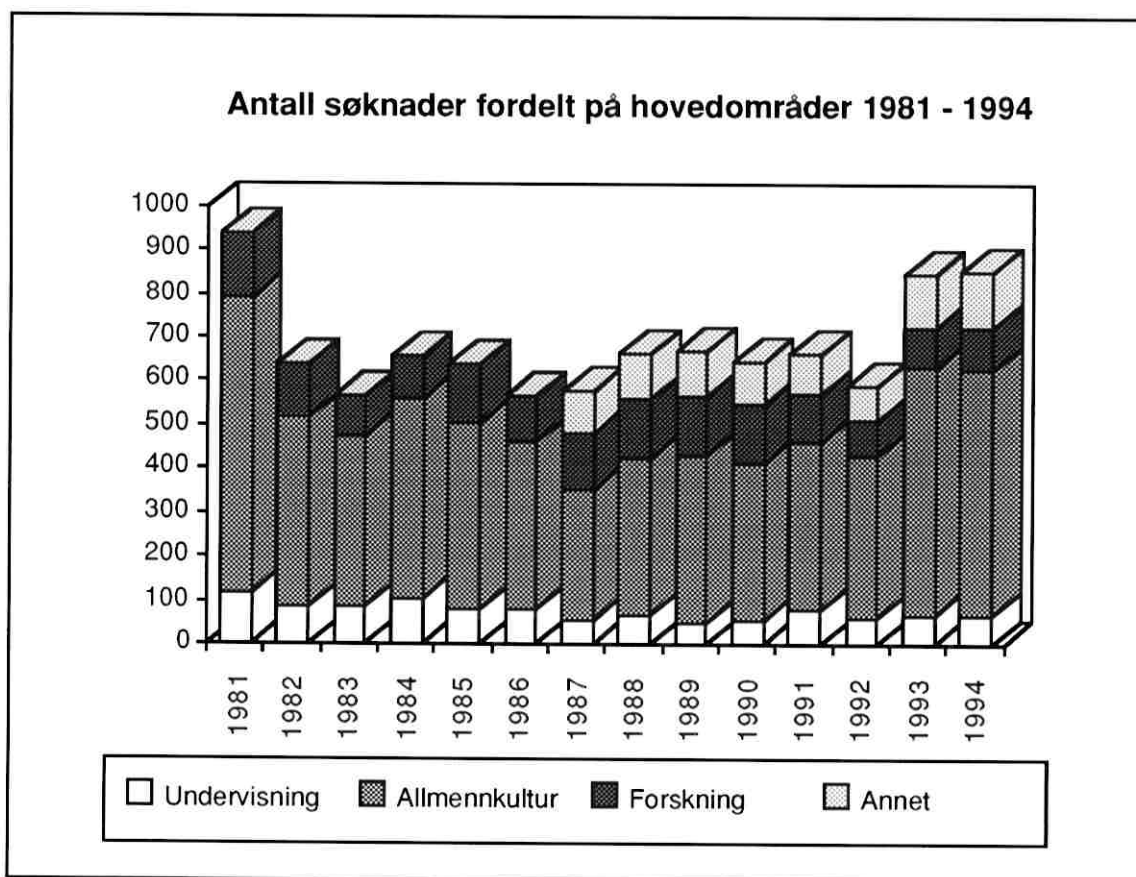
4.2 Søknader og bevilgninger - utvikling over tid og fordeling på hovedinnsatsområder

90 prosent av NKFs budsjettmidler går til det man i "Nordisk nytte"-rapporten med en fellesbenevnelse kaller primære aktiviteter. For NKFs vedkommende innebærer dette i det alt vesentligste støtte til tiltak og prosjekter innenfor allmennkultur, undervisning og forskning. I det følgende skal vi se på noen utviklingstrekk med hensyn til prosjektsøknader til og bevilgninger fra fondet.

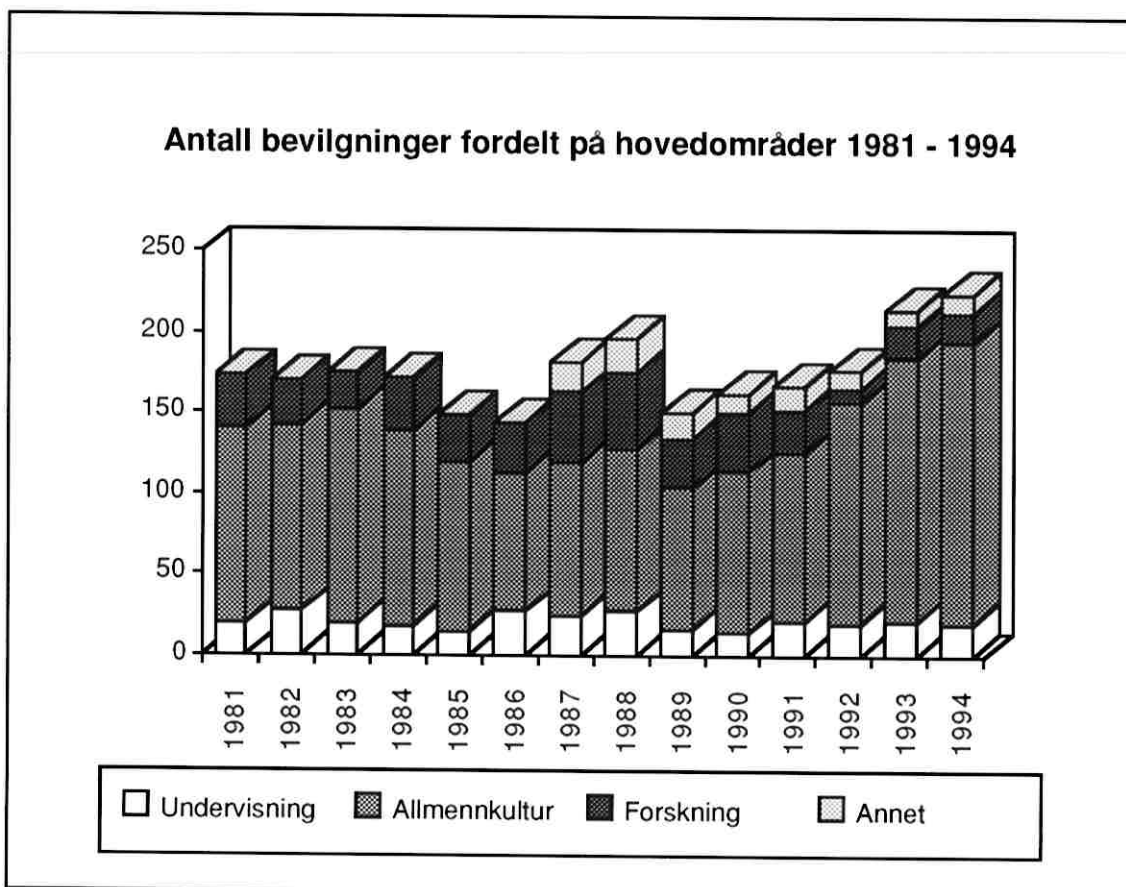
I figur 4.1 under er det vist en grafisk framstilling av utviklingen med hensyn til antall søknader til NKF i perioden 1981-94. Figuren viser dessuten fordelingen av søknadene

⁷ Lønninger til personalet og kontordriften forøvrig utgjør de tyngste poster innenfor det samlede utgiftsbeløp til administrasjon. Disse poster har tradisjonelt inngått i NMR-sekretariatets driftsomkostninger, uten spesifisering. I NKFs årsberetning for 1994 utgjør "utgifter" (møteutgifter, øvrige reiseutgifter, tilgodehavender, annonser, kontormateriell og øvrige utgifter) samlet i underkant av 1 MDKK.

på fondets hovedinnsatsområder. I vedlegg 1A har vi forøvrig tatt med en utvidet historisk oversikt (1972-94) over utviklingen med hensyn til antall søknader og søknadsbeløp. Og i vedlegg 1B en utvidet historisk oversikt (1972-94) over utviklingen med hensyn til antall søknader fordelt på fondets hovedinnsatsområder. I figur 4.2 er det videre vist en grafisk framstilling av utviklingen med hensyn til antall bevilgninger til NKF i perioden 1981-94. Figuren viser dessuten fordelingen av bevilgningene på fondets hovedinnsatsområder. I vedlegg 1C har vi tatt med en utvidet historisk oversikt (1972-94) over utviklingen med hensyn til antall bevilgninger fordelt på fondets hovedinnsatsområder.

Figur 4.1 Antall søknader fordelt på hovedinnsatsområder i perioden 1981-94.
Kilde: Årsberetning 1994, Nordisk Kulturfond

Figur 4.2 Antall bevilgninger fordelt på hovedinnsatsområder i perioden 1981-94.
Kilde: Årsberetning 1994, Nordisk Kulturfond

Oversiktsbildet

Årene 1975, 1981 og 1993 markerer søknadstoppene i NKFs snart tredveårige historie. Fra 1974 til 1975 økte antall søknader fra 468 til 888 eller med 90 prosent, fra 1980 til 1981 fra 762 søknader til 935 dvs. med 23 prosent og fra 1992 til 1993 fra 589 søknader til 845 dvs. med 33 prosent. Etter toppene midt på 70-tallet og først på 80-tallet falt søknadstilstrømmningen påfølgende år relativt kraftig. I en evaluering av NKFs virksomhet i perioden 1975-84 finner Byberg (1986) at det er samvariasjon mellom NKFs investeringer i informasjonstiltak og søknadstilstrømmningen. Det er naturlig nok også sammenheng mellom særlig høy avslagsprosent i år da søknadstilstrømmningen er svært høy og svakere søknadstilgang påfølgende år.

Økningen fra 1992 til 1993 kan på samme måte forklares med en informasjonsoffensiv mot slutten av 1992. Når en ikke finner samme "tilbakeslag" i 1994 som i 1976 og 1982, til tross for at avslagsprosenten gikk noe opp også ved denne søknadstoppen, henger det trolig sammen med den fellesnordiske kulturpolitiske nysatsingen først på 90-tallet. Som

nevnt i forrige kapittel, resulterte denne satsingen bl.a. i at kulturfondet fikk økt sin økonomiske ramme med 25-30 prosent. Med utgangspunkt i intervjuene med brukerrepresentanter, vil vi hevde at dette skapte økt optimisme og økte forventninger i kulturfaglige miljøer i Norden.

Den økonomiske opprustningen av NKF har også resultert i et lite sprang i antall prosjektbevilgninger de to siste år. Mens det på 80-tallet gjennomsnittlig ble bevilget midler til 170 prosjekter per år, har en de to siste år landet på rundt 220, m.a.o. en økning på i underkant av 30 prosent. På den annen side er det like vanskelig idag som på 80-tallet å komme igjennom styrets nåløye: Innvilgningsprosenten har de to siste år ligget på 26, hvilket er omtrent det samme som gjennomsnittet for 80-tallet.

Allmennkulturen styrker stillingen

Utviklingen med hensyn til *fordeling* av søknader og bevilgninger på hovedinnsatsområdene viser at *fondet i økende grad de facto er blitt et fond for allmennkulturell virksomhet*. Ser man bort fra nedgangen i 1987 og de første år deretter, har tradisjonelt 60-70 prosent av søknadene og i gjennomsnitt rundt 70 prosent av bevilgningene falt innenfor det allmennkulturelle området. De siste år har faktisk denne bevilgningsprosenten nærmet seg 80. Nedgangen i andre halvdel av 80-tallet skyldtes at man innførte - og prioriterte - et fjerde hovedinnsatsområde, en samlekategori for "annet". Idag innbefatter dette prosjekter om idrett og friluftsliv, sosialt samarbeid, barne- og ungdomssamarbeid, faglig, politisk eller kirkelig ideelt samarbeid, samarbeid mellom etniske minoriteter samt prosjekter som tar opp såkalte "overgribende spørsmål". Mens andelen søknader innenfor dette området har holdt seg på rundt 15 prosent, har andelen bevilgninger falt fra 10 til 5 prosent. Dette betyr at man de siste år igjen har nedprioritert dette området. Dette kan selvsagt henge sammen med at kvaliteten på søknadene eventuelt er redusert.

Undervisning - moderat tilbakegang

Når det gjelder hovedinnsatsområdet undervisning kom det på 80-tallet årlig inn gjennomsnittlig 84 søknader, hvilket utgjorde i overkant av 12 prosent av søknadsmassen. De siste år er dette falt til i gjennomsnitt ca. 65 søknader, hvilket utgjør 8-9 prosent av den årlige søknadsmasse. Antallet og andelen prosjektbevilgninger til undervisningsområdet har imidlertid vist langt større stabilitet, om enn en svak nedgang. Årlig har det i lang tid vært innvilget ca. 20 prosjektsøknader, hvilket har utgjort i overkant av 10 prosent av samlet antall bevilgninger.

Forskning - på vei ut?

Endringene er langt mer dramatiske innenfor hovedinnsatsområdet forskning. I gjennomsnitt kom det inn 122 søknader per år på 80-tallet, hvilket utgjorde i overkant av 18 prosent av søknadsmassen. Så langt på 90-tallet har søknadsomfanget svingt fra år til år. I fjor gikk antallet søknader noe opp i forhold til de to forutgående år, og landet på 101, mens en så langt i -95 bare har mottatt 48 søknader (før siste søknadsrunde/styremøte). Dette kan henge sammen med at forskning de siste årene har tapt kampen om bevilgninger. Mens en på 80-tallet årlig innvilget 33 forskningsprosjekter i gjennomsnitt, er dette redusert til ca. 20 de siste år. Og mens andelen prosjektbevilgninger til forskning på 80-tallet årlig lå mellom 15-25 prosent, har den de siste årene ikke utgjort mer enn i underkant av 10 prosent. Så langt i år er den faktisk helt nede i 5 prosent. En forklaring på dette kan være at kvaliteten på søknadene eventuelt er redusert, en annen at forskningsmiljøene lærer av erfaring, dvs. at reelt sett mange avslag i neste omgang gir relativt sett få søknader (jf. over). En tredje forklaring kan være at det er opprettet alternative finansieringskilder i "det nordiske system", en fjerde at forskningsmiljøene idag i sterkere grad oppfordres til å satse på mer tradisjonelt disiplinorienterte prosjekter og formell kompetanseoppbygging, med det resultat at den type forskningsprosjekter som finansieres over NKF's budsjett framstår som mindre aktuelle.

På vei mot allmennkulturfondet?

Etter denne gjennomgangen av de enkelte hovedinnsatsområder, mener vi å kunne konkludere med at tendensen i retning av at fondet i økende grad de facto er blitt et fond for allmennkulturell virksomhet, ikke bare kan forklares ut fra etterspørselen (søknadstilstrømningen), men også i høy grad er en styrt utvikling (gjennom bevilgningene). På denne bakgrunn, og med utgangspunkt i endringsprossens radikalitet, mener vi dette bør anspore en kritisk diskusjon om fondets profil og innsatsområder videre utover på 90-tallet. Vi skal for vår del ta opp igjen denne hansken i kapittel 6, i vår avsluttende drøfting av NKF's framtidige arbeidsform og organisering.

Søknader og bevilgninger - mange små, flere store

I tiårsperioden 1983-92 holdt søknadsantallet seg relativt stabilt, mens det årlige søknadsbeløp økte fra 48,7 MDKK i 1983 til hele 114,4 MDKK i 1992.⁸ Det ble altså relativt sett stadig flere søknader med høyt søknadsbeløp. I 1993 og 1994 gikk antallet søknader til dels betydelig opp, men det gjorde også det samlede søknadsbeløp (opp til ca. 140 MDKK). Trenden med relativt sett mange søknader med høyt søknadsbeløp, holder seg altså. I tillegg er det verdt å merke seg at det de siste år er kommet inn et økende antall kvalitativt "tunge" søknader (jf. Årsberetning 1993). Dette henger sammen med at NKF i økende grad er blitt en finansieringskilde for det institusjonaliserte og profesjonelle kulturliv (Byberg 1986).

Når det gjelder bevilgninger, fant Byberg (1986) at en i perioden 1975-84 hadde støttet relativt sett stadig flere småprosjekter. Denne trenden er senere brutt. Det har de senere år vært en markert økning i andelen bevilgninger til store prosjekter, definert til prosjekter over 100.000 DKK.⁹ Til tross for dette er fremdeles NKFs prosjektportefølje preget av mange småprosjekter. Av de 224 prosjektbevilgninger som ble gitt i 1994, ble 172 eller omtrent 3/4 gitt til prosjekter under 100.000 DKK. På den annen side er det de relativt sett få store prosjekter som de siste år har stukket av med en stadig økende del av pengesekken. I 1994 gikk 70 prosent av det totalt bevilgede beløp til store prosjekter. Tilsvarende prosentsats var 77 i 1993 og 66 i 1992.

Mens en i de siste årsberetninger har poengtert utviklingen mot realt sett stadig flere store og tunge prosjektsøknader og -bevilgninger - og at dette er i samsvar med NR/NMRs overordnede mål og strategi (jf. kap. 3) -, finner vi grunn til å understreke NKFs *tosidige bevilgningsprofil*: På den ene side de mange små prosjekter, der NKFs enkeltbidrag er beskjedne, men trolig ofte avgjørende for at prosjektene overhodet kommer igang; på den annen side det økende antall større prosjekter, der NKF gjerne også inngår i et mer aktivt samarbeid med søknadsinstansen(e) i både utformings- og oppfølgingsfasen. Et nærliggende spørsmål er da om denne tosidige profil kunne håndteres bedre enn idag ved en mer "tosidig" eller differensiert organisering og arbeidsform. Dette spørsmål skal vi komme tilbake til mot slutten av rapporten.

⁸ I løpende DKK er dette en økning på 135 prosent, indeksregulert en økning på ca. 67 prosent (inndeksregulering basert på Consumer price index i "Yearbook of Nordic Statistics 1995", Nordisk Ministerråd, NORD 1995:1). Hvor ikke annet oppgis i det følgende, er søknads-/bevilgningsbeløp i løpende DKK.

⁹ Definisjon i tråd med statistiske framstillinger og sammenligninger i siste års årsberetninger.

4.3 Fordeling på undergrupper

NKFs hovedinnsatsområder er inndelt i en rekke undergrupper. Hvilke av disse, dvs. hvilke deler av kulturlivet i vid betydning er det som primært støttes gjennom fondsbevilgningene? I det følgende skal vi se nærmere på dette, men i forhold til analysen foran skal vi her avgrense tidshorizonten til 90-årene og særlig vektlegge hoved-hovedinnsatsområdet allmennkultur. I vedlegg 1D er det forøvrig tatt med oversikter over antall søknader og bevilgninger samt søknadsbeløp og bevilgningsbeløp fordelt på hovedinnsatsområder og undergrupper for årene 1990-95 (t.o.m. tredje av fire årlige bevilgningsrunder). Som det framgår av disse statistiske oversikter, er inndelingen i undergrupper noe justert f.o.m. bevilgningsåret 1995. Sammenligninger for de siste år byr således på noen (mindre) problemer.

Oversiktsbildet

Generelt er utviklingen på 90-tallet preget av stabilitet - styrkingen av fondet har ikke i særlig grad rokket ved fordelingen av fondsmidler på undergruppene. Det finst variasjon fra et enkelt år til et annet, men i stort er det "de gamle bastioner" innenfor hovedinnsatsområdene som befester sin posisjon - selv om den relative fordeling mellom hovedinnsatsområdene er noe forandret (jf. over).

Allmennkultur - musikk, teater og dans dominerer

Hovedinnsatsområdet allmennkultur har tradisjonelt vært inndelt i undergruppene Overgripende spørsmål, Museum, bibliotek og arkiv, AV-medier og grafiske medier, Håndverk og formgivning, Billedkunst (maleri, skulptur og foto), Musikk og dans, Litteratur samt Dramatisk virksomhet (teater og film).

Musikk og dans har vært, og er, den klart dominerende gruppen - både med hensyn til antall bevilgninger og bevilgningsbeløp. Dette er forøvrig den klart dominerende gruppe alle hovedinnsatsområder sett under ett. I 1990 og 1991 ble det årlig bevilget midler til 34 prosjekter innenfor Musikk og dans, i 1992, 1993 og 1994 er dette økt til 40-50 prosjektbevilgninger per år. Faktisk var antall bevilgninger til Musikk og dans i 1994 (55 stk.) høyere enn summen av antall bevilgninger til de tre andre hovedinnsatsområdene (49 stk.). Og mens det årlige bevilgningsbeløp de to førstnevnte år lå på ca. 3 MDKK, er

dette økt til ca. 5,5 MDKK de siste år. Til sammenligning ble det i 1994 bevilget knapt 4 MDKK til de tre andre hovedinnsatsområder til sammen.

Relativt sett har Musikk og dans befestet og i noen grad styrket posisjonen innenfor NKF. Mens andelen prosjektbevilgninger til Musikk og dans i 1990 var på 21 prosent, var den for 1994 på 25 prosent. Og mens bevilgningsbeløpet til Musikk og dans i 1990 utgjorde 24 prosent av samlet bevilgningsbeløp, var tilsvarende prosentandel 27 i 1994.

NKFs *kunstneriske profil* styrkes ytterligere av at undergruppene Billedkunst, Litteratur og Dramatisk virksomhet (teater og film) har stått sterkt og befestet posisjonen så langt på 90-tallet. For billedkunsten har de to siste år (1993 og 1994) vært særlig positive. Antall bevilgninger er omtrent doblet fra de foregående år, og kom opp i 27 i 1994, bevilgningsbeløpet har økt betydelig. Antall bevilgninger til Litteratur og Dramatisk virksomhet var i 1994 henholdsvis 19 og 27.

Videre er det verdt å merke seg at undergruppen Overgripende spørsmål gjorde et lite "sprang" f.o.m. bevilgningsåret 1992. I 1990 og 1991 ble det bevilget midler til henholdsvis 8 og 5 prosjekter innenfor denne undergruppen, f.o.m. 1992 er det årlig bevilget midler til ca. 20 prosjekter. Dette har naturlig nok også resultert i en økning i bevilgningsbeløp. I 1994 ble det samlet bevilget 1,7 MDKK til prosjekter om Overgripende spørsmål. Dette var alene mer enn samlet bevilgning til hovedinnsatsområdet Undervisning og nesten fem ganger så meget som samlet bevilgning til hovedinnsatsområdet Annen virksomhet.

Undervisning - fokus på overgripende spørsmål

Hovedinnsatsområdet Undervisning har tradisjonelt vært inndelt i undergruppene Overgripende spørsmål, Førskole og grunnskole, Gymnasial utdanning, Akademisk grunnutdanning, Lærerutdanning, Yrkesutdanning, Voksen- og videreutdanning samt Spesialundervisning. Den klart dominerende gruppe så langt på 90-tallet har vært Overgripende spørsmål, som de siste år har fått nesten halvparten av det samlede antall bevilgninger innenfor hovedinnsatsområdet. For 1993 og 1994 skal det dog bemerkes at det er bevilget like mye penger til undergruppen Voksen- og videreutdanning som til Overgripende spørsmål.

Forskning - humanistiske forskningsprosjekter nesten enerådende

Hovedinnsatsområdet Forskning har på sin side tradisjonelt vært inndelt i undergruppene Tverrvitenskapelige og overgripende spørsmål, Humanistisk forskning, Samfunnsvitenskapelig forskning, Naturvitenskapelig forskning, Medisinsk forskning, Teknologisk forskning samt Skogs- og landbruksforskning. Langt de fleste prosjektbevilgninger på 90-tallet innenfor dette hovedinnsatsområdet er tilfalt Humanistisk forskning. I 1990 ble 22 av 37 bevilgninger til forskning gitt til Humanistisk forskning. I 1991 og 1992 jevnet den interne fordeling seg mer ut, mens en i 1993, 1994 og så langt i 1995 er tilbake igjen til en opphopning av humanistiske forskningsprosjekter. Når det gjelder bevilgningsbeløp, har denne undergruppen de siste år blitt tildelt mellom 75 og 85 prosent av samlet bevilget beløp til hovedinnsatsområdet.

Annen virksomhet - ideelt faglig, politisk eller kirkelig samarbeid

Hovedinnsatsområdet Annen virksomhet har tradisjonelt vært inndelt i undergruppene Etniske minoriteters samarbeid, Idrett og friluftsvirksomhet, Sosialt samarbeid, Barne- og ungdomssamarbeid samt Ideelt samarbeid (faglig, politisk eller kirkelig). Her har det så langt på 90-tallet vært sistnevnte undergruppe som har dominert bildet, de siste år nokså enerådende både med hensyn til antall bevilgninger og bevilgningsbeløp. På den annen side skal det anmerkes at dette er en gruppe som har hatt, og har, svært høy avslagssprosent.

På vei mot kunst- og kulturfondet?

I forrige delkapittel stilte vi spørsmålet om NKF er i ferd med å bli et allmennkulturfond. Etter gjennomgangen og analysen i dette delkapitlet kan dette spørsmålet etter vår mening spisses til et spørsmål om fondet er i ferd med å bli - eventuelt om det *bør* bli - et (mer rent) kunst- og kulturfond. Dette kan underbygges med at det er de klassiske kunstarter som dominerer i antall og økonomisk tyngde innenfor fondets samlede prosjektportefølje. Disse områder har besfestet og til dels styrket posisjonen etter nysatsingen og ressursinnsprøytingen de siste år. Videre kan det underbygges med at de øvrige hovedinnsatsområder grovt og forenklet sagt stort sett dreier seg om et mindre antall prosjekter om overgripende spørsmål på undervisningssektoren, noen prosjekter innenfor humanistisk forskning og et knippe prosjekter om ideelt faglig, politisk eller kirkelig samarbeid. Disse prosjekter kan isolert sett selvsagt være av høy faglig kvalitet og til stor nytte for brukermiljøene. Poenget vårt er kun at de innenfor NKFs samlede ramme utgjør relativt margi-

nale aktivitetsområder. Dersom disse prosjektområder vurderes som betydningsfulle for fondets videre utvikling, og det ikke finnes alternative finansieringskilder, kan det selvsagt argumenteres for å opprettholde en slik utvidet kulturprofil. Alternativet vil være å endre profilen mer i retning av et rent kunst- og kulturfond. Denne problemstilling aktualiseres også av "Nordisk nytte"-rapportens forslag om tettere kobling mellom NKF på den ene siden og kunstkomitéene for musikk (NOMUS) og teater og dans (Teater og dans i Norden) på den annen. Vi skal vende tilbake til denne problematikken i kapittel 5 og 6.

4.4 Bak tallene - prosjekteksempler

Vi har så langt i dette kapitlet holdt oss i tallenes verden - ved hjelp av statistiske oversikter har vi analysert hvilke deler av kulturlivet i Norden som støttes av NKF, og med hvor mye. Vi skal avslutte kapitlet med å gå "bak" tallene - vi skal kort og summarisk presentere noen prosjekteksempler fra virksomheten de senere år. I NKFs årberetninger er det listet opp et utvalg prosjekter fra siste års portefølje. Dette utvalg - 15-20 stk. - er foretatt av sekretariatet, og viser først og fremst fram en del av de større prosjekter fra siste år. Slik sett er ikke utvalget representativt. Likevel har vi i tekstboksen på neste side plukket ut et mindre utvalg fra årsberetningene for 1990, 1991, 1992, 1993 og 1994. Vi har gjort et tilfeldig utvalg ved å plukke det første og siste fra "katalogen" for 1990, det andre og nest siste fra "katalogen" for 1991 osv. Hensikten er å få i det minste et visst "grep" om hva prosjektene omhandler - innholdsmessig.

- Utarbeidelse av en finsk-norsk ordbok, støtte på DKK 350.000 til samarbeid mellom finsk og norsk fagpersonell samt norsk forlag.
- Utstilling av nåtidig nordisk billedkunst i Frankrike, støtte på DKK 50.000 til en sammenslutning av kommersielle gallerier i Paris.
- Illustrering av en bok om nordisk arkitektur etter 1945, støtte på DKK 40.000.
- Nordisk videofestival i Århus, støtte på DKK 90.000.
- Nordisk filmkontakt (Filmkontakt Nord), støtte på DKK 450.000 (én av tre bev. som fondsstyret stilte i utsikt for drift av institusjonen i en prøveperiode).
- Delfinansiering av en større dansk-islandsk ordbok, støtte på DKK 200.000 (tidligere støttet med DKK 100.000).
- Skulpturprosjekt på Grønland, støtte på DKK 250.000 til samarbeid mellom grønlandske, andre nordiske og utenomnordiske skulptører.
- Produksjon av bok om nordisk barnefilm, støtte på DKK 225.000.
- Nordisk musikkfestival i regi av Musik Väst i Göteborg, støtte på DKK 150.000 til bestillingsverker av ny musikk, gjestetater og faglige seminarer.
- Nordisk scenekunsthifestival i regi av Nordic Performance Distribution i Århus, støtte på DKK 200.000 til framvisning av scenekunst, workshops og forelesninger av nordiske teaterforskere og kunstnere.

5. Nordisk Kulturfond som instrument i den nordiske kulturpolitikken

5.1 Innledning

Hvordan har NKF tolket og forholdt seg til den kulturpolitiske nyorientering vi beskrev i kapittel 3? Og hvordan står forvaltningen og fordelingen av fondsmidlene beskrevet i kapittel 4 i forhold til det kulturpolitiske målgrunnlaget og fondsstyrets egne retningslinjer? I dette kapitlet skal vi se nærmere på disse spørsmål. Videre skal vi ta for oss NKFs arbeidsform. Vi stiller spørsmål om fondet er/bør være et reaktivt eller proaktivt instrument i den nordiske kulturpolitikken, om hvordan arbeidsdelingen og koordineringen med beslektede organer fungerer, samt om (balanse)forholdet mellom søknadsbehandling og strategiformulering. Til slutt i kapitlet behandler vi spørsmålet om fondets rolle, funksjon og nytteverdi overfor kulturfaglige miljøer og institusjoner i Norden.

Vi skal imidlertid starte ut med å ta et tilbakeblikk på forrige evaluering av NKF, avgitt i 1986. Ved å repetere konklusjonene fra den gang, får vi i det følgende også et grunnlag for å vurdere utviklingsprosessen de siste ti år, dvs. noe å speile dagens situasjon i forhold til.

5.2 Et tilbakeblikk på forrige evaluering

I 1986 la Jan E. Byberg ved det daværende Høgskolesenteret i Rogaland (nå Høgskolen i Stavanger) fram en omfattende evalueringsrapport om "Nordisk kulturfond 1975-84". Mens mandatet for foreliggende rapport avgrensner oppgaven til å beskrive og analysere "den situation fonden befinner seg i", var altså Bybergs rapport mer historisk orientert. Og mens vi primært har valgt å belyse NKFs situasjon, rolle og funksjon som et policy-implementerende organ på kulturområdet, er Bybergs rapport mer en historisk oversiktsstudie, der siktemålet er "å kartleggja korleis Nordisk kulturfond har fungert i løpet av dei ti åra" (s. 11).

Vi har allerede trukket inn et par av Bybergs konklusjoner i analysen i kapittel 4. Nedenfor følger en samlet oppstilling av rapportens viktigste konklusjoner:

- NKFs virksomhet i tidsrommet 1975-84 var godt i samsvar med fondets retningslinjer slik disse kommer til uttrykk i overenskomsten. Det er likevel tvilsomt om beslutningene i styret har vært/er samstemte med eller (aktivt forsøkt) tilpasset nasjonalt vedtatte retningslinjer for kulturpolitikken eller en tenkelig samnordisk fellesnevner for ulike nasjonale retningslinjer - dvs. et fellesnordisk kulturpolitisk målgrunnlag (s. 12)
- informasjonen om NKF har ikke vært god nok - utformingen er ikke profesjonell nok og informasjonen er ikke differensiert og tilpasset ulike målgrupper
- det er samvariasjon mellom NKFs investeringer i informasjonstiltak og søknadstilstrømningen. Det er naturlig nok også sammenheng mellom særlig høy avslagsprosent i år da søknadstilstrømningen er svært høy og svakere søknadstilgang påfølgende år
- volumet på fondsmilder er for lite sett i forhold til antallet støtteverdige prosjekter
- enkeltavgjørelsene i styret (om prosjektsøknader) skjer ad hoc og er lite prinsipporienterte
- formannsfunksjonen bør revurderes med sikte på å få en formann som har større oversikt og bedre innsyn i saksmengden enn andre styremedlemmer. Det nasjonale rotasjonsprinsippet bør oppgis til fordel for et ansiennitetsprinsipp, slik at kontinuitet og prinsipporientering i styrets beslutninger kan bedres
- NKF har utviklet seg fra å være en finansieringskilde for de uetablerte (gras-rot) i nordisk kulturliv til i økende grad å bli en fleksibel finansieringskilde for tiltak som det er vanskelig å få plass til på andre (kulturinstitusjoners) budsjetter
- NKFs prosjektbevilgninger utgjør en stadig synkende andel av totalkostnadene ved prosjektene, samtidig som relativt sett stadig flere småprosjekter støttes. Det er tvilsomt om en slik utvikling fremmer kultursamarbeidet og om den bør få holde fram
- støtte til enkeltprosjekter bør være fondets hovedprinsipp, men en viss oppmykning av engangsprinsippet bør finne sted. Gjeldende praksis stimulerer til taktiske (kamouflerende) manøvre hos søkerne
- det kan med fordel også skje en oppmykning av kravene til "allnordisk" deltakelse i enkeltprosjekter
- språkproblemene i Norden er større enn ventet; NKF bør støtte prosjekter som tar sikte på å bedre språkforståelsen

- en viktig virkning av NKFs innsats er *nettverkseffekten* av de prosjektene som får støtte og den (re)vitaliseringen av eksisterende nettverk som ligger i at en stor del av prosjektene blir lanserte av den ikke-formaliserte grasrota i det nordiske kultursamarbeidet
- manglende oppfølging er et problem. Det bør kunne gjøres en sterkere, mer kvalitetsorientert innsats fra sekretariatets side for å trygge verdifulle tiltak utover den perioden NKF gir støtte.

Som det framgår av kapittel 2 i foreliggende rapport, er en del av disse konklusjoner og anbefalinger for lengst tatt til følge i form av regelsverksendringer; andre anbefalinger (jf. f.eks. om formannsfunksjonen) har man valgt å ikke ta til følge. I årene etter Bybergs rapport er dessuten NKFs overordnede, fellesnordiske, kulturpolitiske målgrunnlag blitt klarere utkrystallisert - i form av en mer eksplisitt kulturpolitikk -, samtidig som det i noen grad har endret orientering (jf. nyorienteringen på 90-talet, kap. 3). Dessuten er NKFs ressursramme til dels betydelig utvidet. I de neste delkapitler skal vi se nærmere på hvorledes NKF har tilpasset seg disse endringene.

5.3 Styrets tolkning og konkretisering av målgrunnlaget

Da "Handlingsplan for nordisk kulturelt samarbejde" ble lagt fram i 1988, ble det fra NKFs styre uttrykt en generelt positiv holdning til planens innhold. Det ble likevel påpekt at "utvecklingen av ministerrådsbudgeten lämnade inte något utrymme för en förstärkning av fonden". Videre framholdt styret "att det hittilsvarande årliga dispositionsbeloppet även i framtiden borde disponeras enligt traditionella fördelningsprinciper och att en större satsning på mer temaorienterade områden borde finansieras med nya medel".¹⁰

På samme måte uttrykte styret en blanding av begeistring og reservasjon i forhold til NR/NMRs nye orientering og satsing innenfor den nordiske kulturpolitikken, framlagt i -93. "Inom styrelsen var man enig om att Nordiska rådet och ministerrådet i sin behandling gett uttryck för ett intresse för och en prioritering av fonden och dess verksamhet, som

¹⁰ Sitat fra saksframlegg (PM) om "Nordiska kulturfonden i det framtida kultursamarbetet" til NKFs styremøte 102/93, s. 2.

bör tas emot med öppna armar."¹¹ Dette ble konkret fulgt opp ved at styret besluttet å konsentrere innsatsen om følgende *satsingsområder*:

- samarbeidsprosjekter med og for barn og unge
- mediasamarbeid og kulturformidling
- samarbeidsprosjekter som fremmer språkforståelsen i Norden (jf. kap. 5.2)
- prosjekter som fremmer høy kvalitet i nordisk kultursamarbeid
- prosjekter som fremmer bred folkelig forankring/forståelse for nordisk kultursamarbeid
- nyskapende aktiviteter, eksperimenter og tverrfaglig samarbeid
- samnordisk kulturinnsats mot fremmedhat og rasisme.¹²

Sammenholdt med vår beskrivelse av nysatsingen i kapittel 3, ser vi at det er godt samsvar mellom styrets satsinger og overordnede organers profilering og satsing. I et NKF-internt administrativt skriv heter det at der "kun er nuanceforskjel på fondens og ministerrådet/NRs prioriteringer af satsningsområder".¹³

Videre uttrykte styret en positiv holdning til økt satsing på temaorienterte, store og langsiktige kultursatsinger såvel innenfor som utenfor Norden (profilering av nordisk kultur i utlandet). Det ble likevel understreket at dette ikke måtte fortrenge den tradisjonelle satsingen på "underskogen" av initiativ og, relativt sett, små prosjekter innenfor den nordiske kulturpolitikken.

Vedrørende implementeringen og oppfølgingen av nysatsingen, hadde særlig NRs kulturutvalg tatt til orde for regelmessige/årlige *samarrådsmøter* mellom kulturfondets styre, NMR og NRs kulturutvalg. Hensikten skulle være å føre dialog om strategier og satsinger innenfor den nordiske kulturpolitikken generelt sett, samt mer spesifikt å drøfte NKFs utvikling. Styret stilte seg positiv til denne idéen, men tok følgende reservasjon: "Det viktigaste syftet med samråd med Nordiska rådet og ministerrådet bör vara att diskutera generella, övergripande riktlinjer, men inte att diskutera enskilda, mer avgränsande samarbetsprojekt."¹⁴ Det er senere avholdt to slike samrådsmøter. I intervjuene i forbindelse med arbeidet med foreliggende evalueringsrapport, har flere styremedlemmer (med lang erfaring) trukket fram disse møtene som et nytt, konstruktivt bidrag til en forbedret dialog

¹¹ Sitat fra "Protokoll fra Nordisk kulturfonds 102. styremøte", 22.-23. september 1993.

¹² Vedtatt på NKFs styremøte 103/93.

¹³ Sitat fra "Retningslinier for Nordisk kulturfonds sagsbehandlere", internt arbeidsnotat, datert 31.10.95.

¹⁴ Sitat fra "Protokoll fra Nordisk kulturfonds 102. styremøte", 22.-23. september 1993.

med NR og NMR om retninger og prioriteringer i kulturpolitikken samt utviklingen av NKF.

Denne dialogen har nok også bidratt til å løsne opp den "knote på tråden" eller uoverensstemmelse i forholdet mellom kulturfondet på den ene siden og NMR/NR på den annen, som oppstod på slutten av 80-tallet/begynnelsen på 90-tallet. Bakgrunnen for uoverensstemmelsen var at kulturfondet følte seg "tråkket på tærne". Sett fra fondsstyrets ståsted, ble selvråderetten og selvstendigheten som ligger i at fondet forvaltes med utgangspunkt i en særskilt overenskomst, mer eller mindre oversett av NMR/NR: Disse organer snakket og skrev (jf. over og kap. 3) som om de hadde direkte instruksjonsmyndighet overfor NKF (jf. kap. 2.1). For å gjøre en lang historie kort, kan vi si at dette idag er "ryddet av veien". Spenningsforholdet merkes fremdeles fra tid til annen, men i det store og hele tenkes og handles det nå ut fra følgende plattform: NR/NMR respekterer NKFs rett til å fatte selvstendige beslutninger i små og store enkeltsaker; NKF er på sin side - gjennom "summen" av enkeltsaker/prosjektbevilgninger - opptatt av å *bidra* til å realisere den fellesnordiske kulturpolitikk, slik den kommer til uttrykk i planer og beslutninger fra NR og NMR.

Oppsummeringsvis kan det på denne bakgrunn konkluderes med at NKF idag de facto er et *policyimplementerende* organ på den fellesnordiske kulturpolitikken arena. Dette kan høres selvsagt ut. På den annen side konkluderte altså Byberg for ti år siden med at det var tvilsomt om beslutningene i styret hadde vært/var samstemte med eller (aktivt forsøkt) tilpasset nasjonalt vedtatte retningslinjer for kulturpolitikken eller en tenkelig samnordisk fellesnevner for ulike nasjonale retningslinjer - dvs. et fellesnordisk kulturpolitisk målgrunnlag. De senere års utvikling mot et mer samordnet mål- og strategigrunnlag for det policyutformende nivå (NR/NMR) og NKF som policyimplementerende organ, skyldes - slik vi tolker det - spillet mellom utformingen av en mer eksplisitt (formulert) fellesnordisk kulturpolitikk på den ene siden, og styreinterne prinsipp- og strategidrøftinger på den annen. NKF har m.a.o. forholdt seg *aktivt* til den nye orientering og satsing fra overordnede policyorganer de senere år. De nye satsingsområder i den fellesnordiske kulturpolitikken er i stor grad gjort til eksplisitte satsingsområder også for kulturfondet, samtidig som rapporteringslinjene og dialogen mellom det policyutformende og det policyimplementerende nivå (NKF) er bedret gjennom de årlige samrådsmøter.

Så langt har vi holdt oss på den nordiske kulturpolitikken målformuleringsplan - vi har sammenholdt endringer og policyutforming på overordnet nivå med tolkning og konkretisering på underordnet nivå. I neste delkapittel skal vi bevege oss over på realiseringsplanen - vi skal ta opp igjen tråden fra kapittel 4 og se på hvordan de konkrete prioriteringer av prosjekter og den samlede prosjektportefølje "står seg" i møtet med det målgrunnlaget vi har beskrevet i dette delkapitlet samt i kapittel 3.

5.4 Prioriteringer og prosjektportefølje sett i lys av målgrunnlaget og styrets retningslinjer

I oppfølgingen av den kulturpolitiske nysatsingen valgte som nevnt styret å konsentrere innsatsen til bestemte *satsingsområder*. Disse er ikke konkurrerende til hovedinnsatsområdene allmennkultur, undervisning, forskning og annen virksomhet, men utfyllende - de presiserer *hva slags* kultur-, undervisnings- og forskningsprosjekter man vil prioritere.

I vedlegg 1E er det vist en statistisk oversikt over bevilgningers fordeling på satsingsområdene i 1994 og 1995.¹⁵ Det bør utvises varsomhet i tolkningen av dette materialet. Tidshorizonten er relativ kort - knapt to år, eller sju bevilgningsmøter. Av denne grunn skal kun noen forhold kommenteres i det følgende.

Barn og unge har lenge vært en særskilt prioritert målgruppe i det fellesnordiske kulturpolitiske samarbeidet (jf. kap. 3). I 1994 bevilget NKF i overkant av 5 MDKK til 60 prosjekter med og for barn og unge. Så langt i 1995 er det bevilget 4,3 MDKK til 44 prosjekter innenfor dette området. Forutsetter vi at det bevilges 1,3 MDKK til 15 prosjekter i siste bevilgningsmøte i 1995 - dvs. det samme som gjennomsnittet for de sju siste møter -, kommer man for 1995 samlet opp i omtrent samme antall prosjektbevilgninger som året før, mens samlet bevilgningsbeløp øker med ca. 0,5 MDKK.

Det kan selvsagt diskuteres - kulturpolitisk og -faglig - om dette er mye/lite og om prosjektporteføljen er god/dårlig. Basert på beregninger foretatt av sekretariatet, kan det i alle fall fastslås at gjennomsnittlig antall bevilgninger per møte (15 stk.) nå ligger på det dobbelte av gjennomsnittlig antall søknader per møte i perioden 1991-93 (7,2 stk.). På den annen side har flere styremedlemmer i intervjuene i forbindelse med arbeidet med foreliggende evalueringsrapport, lagt vekt på at antallet prosjekter innenfor dette satsingsområdet fremdeles er for lavt, noe som først og fremst tilskrives for få gode søknader.

Flere styremedlemmer har også trukket fram og beklaget at man ikke har lyktes i å få fram mange nok gode prosjekter innenfor de to satsingsområdene *samarbeidsprosjekter som fremmer språkforståelsen i Norden* og *kulturinnsats mot fremmedhat og rasisme*. I 1994 ble det bevilget henholdsvis 0,9 og 0,5 MDKK til sammen til 7 prosjekter innenfor hvert av områdene. Så langt i 1995 ligger man på omtrent samme nivå for antirasismesatsing-

¹⁵ NKF's system for registrering av søknader og bevilgninger dekker idag *ikke* satsingsområdene, men kun hovedinnsatsområder og undergrupper. Vedlagte statistiske oversikt er således resultat av en *etterskuddsvis* gjennomgang og skjønnsmessig kategorisering fra sekretariatets side.

en. For språk-satsingen er situasjonen verre - så langt i 1995 er det bare bevilget 0,45 MDKK til 2 prosjekter. Også for disse områder pekes det fra styret - og administrasjonen - på at det er søknadstilstrømmingen som svikter, både hva gjelder antall og kvalitet. Viljen til å prioritere områdene er så absolutt til stede, understrekes det.

Lite tyder også på at *det folkelige kultursamarbeidet* har fått noe løft de siste årene. I 1994 ble det bevilget knapt 2 MDKK til 28 prosjekter innenfor dette området, mens en så langt i år ser ut til å havne på omtrent samme nivå, eventuelt få en moderat økning. Dette betyr grovt sagt at denne typen kultursamarbeid stikker av med knapt 10 prosent av de samlede bevilgninger. I denne sammenheng skal det understrekes at folkelig appell og stor geografisk rekkevidde ofte vektlegges i vurderingen av mer "profesjonelle prosjekter", f.eks. utstillinger produsert og vist av profesjonelle kulturinstitusjoner.

Likevel illustrerer disse tall at den profesjonalisme-trenden som Byberg (1986) trakk fram for perioden 1975-84, er ført/føres videre: Grasrota av folkelige organisasjoner og bevegelse - amatørismen om en vil - taper i et system som premierer "akademisk flid" og stringens samt *kulturfaglig* kvalitet i søknadsbedømmingen. Flere styremedlemmer har i intervjuene lagt vekt på at det folkelige kultursamarbeidet bør styrkes. I denne sammenheng er det stilt spørsmål ved om for mange offentlig finansierte, profesjonelle kulturinstitusjoner idag tilgodeses med prosjektmidler. Denne problemstilling vil framover trolig føles enda mer presserende. I "Nordisk nytte"-rapporten foreslås det nemlig på bred front å trappe ned de generelle tilskudd til de fellesnordiske institusjoner. I stedet bør disse vise sin berettigelse ved at de selv klarer å skaffe seg prosjektinntekter. Får dette prinsippet gjennomslag, vil det for NKF og andre støtteorgan kunne bety en klar økning i pågangen etter prosjektmidler fra profesjonelle kulturmiljøer i Norden.

Samlet sett viser oversikten i vedlegg 1E at de siste års bevilgninger i all hovedsak faller innenfor vedtatte satsingsområder.

De siste års bevilgninger er videre foretatt med utgangspunkt i gjeldende fordelingsprinsipper (jf. kap. 2.2).

Oppsummert kan det konkluderes med at dagens prioriteringer og bevilgninger er i tråd med og faller innenfor NKFs regelverk, virksomhetsområde og satsingsområder. På den annen side er hovedinnsatsområdene undervisning, forskning og annen virksomhet blitt sterkt marginaliserte over tid. Flere undergrupper, og satsingsområder, er (nesten) uten prosjektportefølje. Dette problemet kan løses på to måter. Den enkleste er å redefinere og avgrense virksomhetsområdet (jf. kap. 4) og fondets satsingsområder. Alternativt kan det satses på en ny informasjonsoffensiv og en generelt mer proaktiv arbeidsform, med sikte på å stimulere søknadstilstrømmingen på underrepresenterte områder.

5.5 Vurdering av arbeidsformen

Spørsmålet om NKFs arbeidsform - eller mer presist, hvor godt nåværende arbeidsform fungerer, eventuelt hvilke endringer som kan tenkes for framtiden - kan deles i tre: For det første spørsmålet om hvordan administrasjonen og styret *aktiviserer* seg i forhold til det nordiske kulturliv. Dernest spørsmålet om hvordan fondet takler balansen mellom kvartalsvis behandling av et enormt antall *enkeltøknader* og behovet for *prinsipp- og strategiformulering*. Og for det tredje spørsmålet om hvordan *arbeidsdelingen og koordineringen med beslektede organer* på det kulturpolitiske område fungerer.

Et reaktivt eller proaktivt instrument i kulturpolitikken?

I et saksframlegg (PM) om "Nordiska kulturfonden i det framtida kultursamarbetet" til NKFs styremøte 102/93, skriver daværende administrasjonssjef:

"Ökade medel ställer också ökade krav och förväntningar på fonden om initiativ och mer uppsökande verksamhet. 'Årets nordiska utställning' är ett exempel på ett initiativ, som fonden tagit och utvecklat i samarbete med sekretariatet och museumssakkunniga. För att profilera fonden bättre i det nordiska samarbetet och den nordiska allmänheten är det viktigt att fonden tar initiativ till andra liknande projekt och därmed spelar en mer aktiv roll i samarbetet." (s. 8)

Styret sluttet seg til disse tanker, og anførte:

"Samtidigt som nysatsningen ger fonden möjlighet att på traditionellt sätt genom ansökningsförfarande möta kulturlivets förväntningar är det en utmaning till att mer aktivt söka nya satsningsobjekt och -områden."¹⁶

Idéen om et mer oppsøkende og aktivt kulturfond må ses på bakgrunn av at fondet tradisjonelt har inntatt en *reaktiv* arbeidsform (jf. kap. 2.3). Dette er ikke det samme som å si at fondet har vært passivt. Såvel Bybergs (1986) evaluering som våre intervjuer med nåværende og forhenværende styremedlemmer med lang erfaring, gir et bilde av NKF som et aktivt organ i den nordiske kulturpolitikken. Likevel har fondet tradisjonelt inntatt en *tilbaketrukket og reagerende rolle*. Man har annonsert og informert om virksomheten, for i neste omgang å forholde seg til innkomne søknader.

¹⁶ Sitat fra "Protokoll fra Nordisk kulturfonds 102. styremøte", 22.-23. september 1993.

Vårt intervju materiale viser at det i dagens styre både er sprikende holdninger og praksis i forhold til "den reaktive linje". En del av styremedlemmene henviser til overenskomsten/mandatet og historien og utleder på dette grunnlag et resonnement om fondet som "pengekasse" i den nordiske kulturpolitikken. Fondet skal støtte opp om og bidra finansielt til prosjekter og tiltak, men disse initiativ og søknader må komme fra kulturlivet selv. Dessuten er det viktig at NKF ikke "vikler seg inn i" prosjekter i initiativ- og utformingsfasen. Dette vil lett skape et eierforhold; det blir vanskelig i neste omgang å forholde seg "kjølig" og like nøytral overfor denne typen prosjektsøknader som til de mange konkurrerende søknader. Disse styremedlemmer vektlegger således at det må og bør være et skille mellom de som utvikler og skal realisere prosjektidéene på den ene siden, og de som skal vurdere og eventuelt finansiere dem på den annen. Av denne grunn er disse styremedlemmer også relativt reservert med hensyn til henvendelser fra og (oppsøkende) kontakt til kulturlivet i hjemlandet. Man søker å holde seg orientert om institusjoner og miljøer, og sjekker gjerne av forhold vedrørende enkeltsøknader i forkant av styremøtene, men da helst gjennom skriftlige kilder eller tredjepart.

Andre styremedlemmer er mer opptatt av dagens situasjon og frustreres til dels over at man ikke i sterkere grad klarer å etterleve egne vedtatte satsingsområder. Dette gjelder f.eks. satsingen på samarbeidsprosjekter for og med barn og unge. Disse medlemmer er på den ene siden ikke direkte uenige i resonnementet over, men velger på den annen side å innta en mer pragmatisk og situasjonsbestemt fortolkning og oppfølging. Dersom NKF skal fortsette med en profilert virksomhet - i betydningen særskilte satsingsområder -, så må fondets administrasjon og styre velge en arbeidsform som i størst mulig grad sikrer oppfyllelse av dette. En mer *proaktiv* arbeidsform - i betydningen oppsøkende og initierende virksomhet - kan vise seg nødvendig. Flere av disse styremedlemmer er på denne bakgrunn langt mer aktive overfor det hjemlige kulturliv. De tar kontakter, tar imot delegasjoner som vil markedsføre sin prosjektidé osv.

Vi har her bevisst stilt de to arbeidslinjer og de to deler av styret opp mot hverandre og "spisset" deres synspunkter. I praksis er ikke alltid skillet så klart. Vi vil likevel hevde at dette ligger som en latent problemstilling under mye av den løpende saksbehandling.

NKF har de siste årene utviklet seg i retning av en noe mer proaktiv arbeidsform. For det første har innføringen av de årlige samrådsmøter mellom styret og NMR og NRs kulturutvalg gitt fondet en mulighet til mer aktivt og offensivt å påvirke den fellesnordiske kulturpolitiske profil (på målformuleringsplanet). For det andre er etableringen av ordningen med "Årets nordiske utstilling" f.o.m. 1994 et egeninitiert prosjekttiltak (på realiseringsplanet). I utformingen og realiseringen av dette tiltaket inngår fondets administrasjon og styre i en langt mer aktiv og deltakende rolle enn i de fleste andre prosjekter.

Spørsmålet nå er på denne bakgrunn om en skal gå lenger i denne retning, eller om en skal "konsolidere stillingen". Dette er primært et politisk-prinsippielt spørsmål. Men dersom man ønsker å omforme fondet til et mer proaktivt instrument i kulturpolitikken, bør det vurderes om denne arbeidslinje primært skal velges for større prosjekter og for å styrke satsingsområdene. I denne sammenheng kommer man heller ikke utenom bemannings-/ressurssituasjonen. Idag tar "den löpande beredningen och uppföljningen av styrelsens fördelningsbeslut (...) så gott som all tid".¹⁷ Spørsmålet om arbeidslinje er således også et spørsmål om sekretariatsstørrelse, arbeidsdeling mellom administrasjonen og styret samt fondets interne organisering (se under og kap. 6).

Søknadsbehandling og strategiformulering - et vanskelig balanseforhold

Dersom man skulle velge en mer proaktiv arbeidsform for kulturfondets virksomhet, vil dette etter vår mening også måtte få konsekvenser for styrets arbeid/styremøtene. Idag møtes styret fire ganger i året. Møtene går over to dager, med en effektiv møtetid på halvannen dag. Antall søknader som foreligger til behandling varierer en del fra år til år og fra møte til møte i løpet av det enkelte år. Færrest søknader ligger normalt på bordet til det første møte etter sommerferien, flest til "julemøtet" i desember. I 1992 hadde styret i gjennomsnitt 147 søknader til behandling per møte, i 1993 211 søknader og i 1994 212 søknader. Det sier seg selv at mesteparten av møtetiden går med til behandling av søknadene.

På den annen side har man i lengre tid hatt programposten "prinsipielle saker" som et fast innslag på styrets dagsorden. Herunder har bl.a. nye policysignaler og -dokumenter fra overordnede organer vært tatt opp (jf. f.eks. NMRs nysatsingsdokument). Med utgangspunkt i intervjumaterialet er inntrykket at denne programposten har fungert som en anledning til prinsippdebatt og strategiformulering når det har foreligget *konkrete saker* og utfordringer (som f.eks. kulturhandlingsplanen og nysatsingsdokumentet). Flere forhenværende og nåværende styremedlemmer har imidlertid pekt på at siden denne programposten tradisjonelt har vært plassert som en av de siste saker på dagsorden, har styret ofte vært så "utmattet" av innpå halvannen dags søknadsbehandling at "de store debatter" har uteblitt. Enkelte har således uttrykt frustrasjon over at styret i alt for stor grad fungerer som en "beslutningsmaskin", i for liten grad som et kulturpolitisk strategiformulerende organ. Andre har påpekt at styret tar "de store debatter" når det er nødvendig; dessuten at prinsippdebatter gjerne dukker opp underveis i behandlingen av

¹⁷ Sitat fra saksframlegg (PM) om "Nordiska kulturfonden i det framtida kultursamarbetet" til NKF's styremøte 102/93, s. 13.

enkeltøknader. Det siste stemmer godt med vår observasjon under styremøte 110/95: Mens flertallet av saker ble banket raskt gjennom uten særlige kommentarer til sekretariatets saksframstilling og vedtaksinnstilling, "tvang" enkelte saker fram lengre, mer prinsipporienterte forhandlinger. Styremedlemmer og administrasjonen bekreftet i samtaler med oss at dette møtet *ikke* var noe unntak i dette henseende. Dette viser for det første at det hersker stor grad av samstemthet mellom sekretariatet og styret med hensyn til vurderinger og prioriteringer av søknader. Og for det andre at prinsipp- og strategidebatter ikke utelukkende kan reserveres til egne programposter, der debatten skal føres på et overordnet og søknadsuavhengig plan. Tilsvarende observasjoner og erfaringer er forøvrig oppsummert for lokalpolitiske organer i Norge. Idéen om "det lokale parlament" - kommune-/bystyret - som primært et mål- og strategiformulerende organ, har vist seg vanskelig å realisere (jf. f.eks. Baldersheim 1994, Lie, Olsen og Opedal 1995). Behovet for mål- og strategiformulering springer ut av - og må stadig prøves mot og tilpasses - konkrete her-og-nå-problemer/saker. Idéen om et *organisatorisk skille* mellom organer for mål- og strategiformulering på den ene siden og organer for konkret søknadsbehandling på den annen, er derfor, slik vi ser det, problematisk.

Når dette er sagt, nye utfordringer kan kreve nye arbeidsformer - også for styrevirksomheten i NKF. Dersom man skulle velge en proaktiv arbeidslinje for kulturfondets virksomhet, er det f.eks. grunn til å anta at styret må, og bør, bruke mer tid på satsinger og prosjekter der man går aktivt inn i dialog og samarbeid med kulturinstitusjoner, mindre tid på behandling av "underskogen" av små enkeltøknader. Tilsvarende tanker ble framsett av sekretariatet i forbindelse med behandlingen av nysatsingsdokumentet:

"Styrelsen behandlar under ett år många ansökningar med ett litet ansökt belopp (t ex högst 50.000 DKK) och av ringa principiellt intresse. I en framtida arbetssituation, där större projekt och politiska prioriteringar av verksamheten kräver en större arbetsinsats kunde det övervägas att delegera beslutsrätten vad gäller de 'små' ansökningarna till sekretariatet, eventuellt i samråd med styrelsens ordförande och vice ordförande."¹⁸

Styret mente imidlertid den gang at "tiden ännu inte var mogen för en sådan åtgärd". I stedet besluttet styret å innføre en prøveordning med å dele søknadene i en A- og B-liste, der sistnevnte skulle inneholde oversikt over søknader administrasjonen hadde innstilt på

¹⁸ Sitat fra saksframlegg (PM) om "Nordiska kulturfonden i det framtida kultursamarbetet" til NKFs styremøte 102/93, s. 9.

avslag ut fra formelle grunner, pluss "ansökningar i övrigt på 50.000 DKK eller lägre belopp och som på mötet kan genomgåas mer kursoriskt".¹⁹

Det er vårt inntrykk at denne ordningen har fungert tilfredsstillende. Spørsmålet om fondets arbeidsform aktualiserer likevel på nytt delspørsmålet om en mer radikal endring av styrets arbeid/styremøtenes innhold og struktur. Delegasjon av arbeidsoppgaver og beslutningsmyndighet til sekretariatet og/eller samarbeidende instanser - eventuelt underliggende komitéer²⁰ -, bør vurderes som virkemiddel i denne sammenheng.

Arbeidsdeling og koordinering med beslektede organer

NKF benytter en rekke av NMRs ulike fagkomitéer som remiss- eller samrådsorgan i søknadsbehandlingen (jf. kap. 2.3). Siden det kunstneriske området er kulturfondets dominerende område med hensyn til antall bevilgninger og samlet bevilgningsbeløp, er det samarbeidet med NMRs kunstkomitéer som fokuseres i det følgende.

Spørsmålet om hvor *effektivt* et organisatorisk samarbeid fungerer, kan generelt presiseres til følgende delproblemstillinger (Jacobsen 1993):

- Utføres det *dobbelarbeid*? Driver to eller flere organer med arbeidsoppgaver som mer eller mindre overlapper hverandre?
- Eksisterer det *gråsoner*? Finnes det arbeidsoppgaver som ikke blir utført - eller kunst-/kulturområder som ikke dekkes - fordi det enkelte organ regner med at "det tar andre seg av"?
- Forekommer det *suboptimal utnyttelse av fagressurser p.g.a. organisasjonsstrukturelle hindringer*? Finnes det kunst-/kulturfaglig kompetanse i "systemet" av kunst- og kulturfaglige komitéer som ikke benyttes (godt nok) i NKF's løpende arbeid p.g.a. måten dette systemet er organisert og inndelt på?

Vi har i evalueringen ikke undersøkt disse problemstillinger på en systematisk måte, men latt de være underliggende problemstillinger, dvs. tema som vi har "kretset rundt" i intervjuene.

Situasjonen idag er, som vi har vært inne på, at *omfanget* av koordineringsinnsatsen er stort. Av fjorårets 850 prosjektsøknader ble 191 sendt til remissbehandling i kunst-

¹⁹ Sitat fra "Protokoll fra Nordisk kulturfonds 102. styremøte", 22.-23. september 1993.

²⁰ Jf. "Nordisk nytte"-rapporten og kapittel 6 i foreliggende rapport.

komitéene, herav 70 til Nordiska Musikkommittén (NOMUS), 43 til komitéen for Teater og Dans i Norden, 57 til Nordisk Konst- og Konstindustrikommitté (NKKK) og 21 til Nordiska litteratur- och bibliotekskommittén (NORDBOK). Til én og samme søknad innhentes det som kjent gjerne remissuttalelse og/eller råd fra to eller flere instanser.

Sett fra styrehold vurderes spørsmålet om arbeidsdeling og koordinering mellom NKF og beslektede organer noe ulikt. Styremedlemmer med lite erfaring føler seg usikre på kunstkomitéenes rolle og funksjon sett i forhold til NKFs virksomhet. Enkelte mener dessuten at systemet virker til dels "dobbelorganisert" og byråkratisk. Det kan ta (for) lang tid å innhente vurderinger fra ulike fagkomitéer. NKF må raskt kunne fange opp og støtte opp om kulturlivets spontanitet og kreativitet, understrekes det. Styremedlemmer med lengre erfaring kjenner naturlig nok systemet bedre. Enkelte av disse er derfor først og fremst opptatt av å bedre kvaliteten på remissuttalelsene, andre ønsker imidlertid en kritisk vurdering av dagens system generelt sett. Og mens enkelte styremedlemmer er sterkt opptatt av hensynet til en rask og ukomplisert saksbehandling, er andre mer opptatt av hensynet til å se en sak fra flere sider, dvs. å få saker faglig vurdert fra én eller flere uavhengige instanser før beslutning fattes i NKFs styre. Alle enes i vurderingen av at dagens remissuttalelser varierer for mye i kvalitet. Mens uttalelser fra noen komitéer er gjennomgående gode og balanserte, er andre preget av generelle utsagn uten videre begrunnelse (f.eks. av typen "komitéen finner ut fra en samlet vurdering å måtte stille seg negativ til prosjektsøknaden").

Fra administrasjonens side blir det, i tillegg til momentene over, lagt vekt på at flere av kunstkomitéene mangler en eksplisitt strategi. Vurderinger av situasjon og utviklingsmål innenfor de ulike kunstområder burde, og skulle, være en sentral oppgave for komitéene, understrekes det. Dette ville være en viktig faglig veiviser for NKFs administrasjon og styre, samtidig som det ville gjøre det enklere å fortolke og forholde seg til relativt kortfattede remissuttalelser om enkeltsøknader.

Også sett fra kunstkomitéenes ståsted er situasjonen utilfredsstillende. I sin nylig framlagte evaluering av de fire kunstkomitéer skriver Olsen (1995:82) at "forholdet til kulturfondet skaper til dels store frustrasjoner både blant komitéemedlemmene og i sekretariatene". Dette skyldes for det første at fondets og komitéenes møtetidspunkter ikke er koordinerte, med det resultat at komitéene ofte må remissbehandle saker utenom de ordinære møter. For det andre at remissbehandlingen tar for mye av komitéenes arbeidstid. For det tredje at kulturfondets styre av og til fatter vedtak som er avvikende i forhold til komitéenes vurderinger og anbefalinger. Og for det fjerde at mange finner prosjektsøknaders "vandring" fra NKFs sekretariat til kunstkomitéenes sekretariater, dernest videre til komitéemedlemmene, tilbake til komitéenes sekretariater, videre til NKFs sekretariat, før søknadene formelt behandles av NKFs styre, som en tungrodd og ineffektiv prose-

dyre. "Enkelte spør om det ikke ville vært like greit at disse sakene ble behandlet (les: ferdigbehandlet) i kunstkomitéene." (Olsen 1995:83, parantesen er hengt på av denne forfatter)

Oppsummeringsvis kan det på denne bakgrunn konkluderes med at situasjonen med hensyn til arbeidsdeling og koordinering mellom NKF og beslektede organer (kunstkomitéene) *ikke* er tilfredsstillende.

Prinsippielt finnes det to *løsningsalternativer* på dette problemet. Enten må *arbeidsdelingen gjøres klarere*, f.eks. ved "endringer i måten sakene håndteres på eller eventuelt endringer med hensyn til hvem som skal og bør ha ansvaret for sakene" (Olsen 1995:83). Alternativt må *koordineringen styrkes*, f.eks. ved samlokalisering av sekretariatene eller sammenslåing (fusjon) av NKF og én eller flere av kunstkomitéene. Dette løsningsalternativet anbefales forøvrig i "Nordisk nytte"-rapporten (s. 12, 51, 55 og 73).

5.6 Nordisk Kulturfond som katalysator og nettverksbygger i den nordiske kulturpolitikken

I tråd med vår faglige tilnærming innledningsvis i rapporten (kap. 1.4), har vi så langt i dette kapitlet i all hovedsak belyst og analysert Nordisk Kulturfond som implementeringsorgan i den nordiske kulturpolitikken. I dette delkapitlet skal vi fokusere på kulturfondets *rolle, funksjon og nytteverdi overfor kulturfaglige miljøer og institusjoner i Norden*. Vi har tatt opp dette spørsmålet i intervjuene med såvel styret og administrasjonen som med brukerrepresentanter (jf. kap. 1.5 og vedlegg 3).

I vurderingen fra de forskjellige informantgrupper var det særlig to forhold som gikk igen: *NKF er, skal og bør være en katalysator og nettverksbygger i den nordiske kulturpolitikken*. Dette betyr for det første at NKF's rolle primært er, og bør være, å katalysere eller *sette igang prosesser*. Idéene og initiativene kommer - og skal normalt komme - fra kulturlivet selv, men som finansielt instrument bidrar kulturfondet som *utløsende faktor*, dvs. med midler til å få prosjektviklingsprosesser fra idéstadiet til realiseringsstadiet. Samtlige intervjuede brukerrepresentanter har vist til eksempler der ofte relativt beskjedne bevilgninger fra NKF har vært helt avgjørende for "prosjekt-fødselen". Disse bevilgninger har i en del tilfeller også vært utslagsgivende for utløsning av sam-/tilleggsfinansiering fra nasjonale støtteordninger, sponsormidler fra næringslivet mv.

For det andre ligger NKFs nytteverdi og funksjon i det å være nettverksbygger. Gjennom bevilgninger til kulturfaglige miljøer og institusjoner bidrar kulturfondet til å *holde vedlike etablerte nettverk*, eller til å *opprette nye*. Den samme oppsummering ble som kjent trukket av Byberg (1986) i den forrige evalueringen av NKF (jf. kap. 5.2). Utstrakt kommunikasjon og samarbeid på tvers av landegrenser er et overordnet siktemål i det nordiske samarbeidet generelt sett. Skal dette bli annet enn politisk retorikk, må det oppfordres til og støttes opp om faglige og folkelige samarbeidskonstellasjoner/nettverk. Dette er langsiktige utviklingsprosesser, der det kan være vanskelig å måle (i streng forstand) nytten av en eller et fåtall mindre enkeltbevilgninger.

I "Nordisk nytte"-rapporten polemiseres det mot den generelt sterke vektlegging av nettverksbygging i det nordiske samarbeid:

"Institutionernes særlige bidrag til - og vægt på - at bygge netværk kan til en vis grad vurderes positivt. Men netværksdannelse er ikke i sig selv berettigende til, at en institution kan karakteriseres som 'nordisk nyttig'. Netop netværksdannelse er en ganske almindelig del af samarbejdet mellem nationale institutioner eller myndigheder. Derimod er netværksaktiviteten vurderet som et aktiv i situationer, hvor netværksopbygningen klart ville være vanskelig, såfremt institutionen ikke fandtes." (s. 27)

Rapporten nevner *ikke* kulturfondet som eksempel på en slik institusjon.

Rapporten inkluderer dessuten *ikke* katalysatorfunksjonen i operasjonaliseringen av begrepet "nordisk nytte" (s. 5ff).²¹

²¹ Her har man på den ene side lagt til grunn "nogle basale krav" som, etter offisiell politikk, skal være "grundlaget for alle de nordiske aktiviteter". På den annen side har man utviklet "tre dimensjoner som utgangspunkt for undersøgelse og vurderinger". Resultatet er en matrise med ni felt/indikatorer som er brukt som grunnlag for vurdering av nytten av 47 ulike institusjoner i det nordiske samarbeid. Dermed er såpass forskjellige institusjoner som f.eks. Nordisk Samarbejdskomité for Arktisk Medicinsk Forskning, Nordisk Komité for Byggebestemmelser og NKF vurdert på grunnlag av samme nytte-indikatorer. Faglig sett kan det stilles spørsmål ved relevansen av dette.

6. Nordisk Kulturfond idag og imorgen - oppsummering og modeller for framtidig organisering og arbeidsform

6.1 Oppsummering - konklusjoner og forklaringer

I denne rapporten har vi beskrevet og analysert "den situation Nordisk Kulturfond befinder seg i", som det heter i evalueringens mandat. Vi har valgt en faglig tilnærming der det primært er fondets situasjon, rolle og funksjon som et *policyimplementerende* organ innenfor den nordiske kulturpolitikken som belyses. Oppsummeringsvis er rapportens konklusjoner følgende:

- I rollen som policyimplementerende organ har NKF *forholdt seg aktivt til den nye orientering og satsing innenfor den nordiske kulturpolitikken de senere år*. De nye satsingsområder i den fellesnordiske kulturpolitikken er i stor grad gjort til eksplisitte satsingsområder også for NKF, samtidig som rapporteringslinjene og dialogen mellom det policyutførende nivå (NR/NMR) og det policyimplementerende nivå (NKF) er bedret gjennom de årlige samrådsmøter.
- På realiseringsplanen har imidlertid fondet så langt hatt *problemer med å få fram (mange nok) prosjekter innenfor satsingsområdene*. Mangel på gode prosjektsøknader innenfor disse områder, trekkes fram som forklaring på dette fra fondets side. Etter vår mening må også realiseringsgraden ses i sammenheng med valgt arbeidsform (jf. under).
- Samlet antall søknader til NKF har økt fra ca. 650 per år på slutten av 80-tallet og først på 90-tallet til ca. 850 de to siste årene. Dette kan forklares med økt informasjonsvirksomhet, økte ressursrammer og en ny giv som resultat av nysatsingen i den nordiske kulturpolitikken de senere år. Antall bevilgninger har også økt. De to siste årene er det årlig bevilget midler til ca. 220 prosjekter, mot gjennomsnittlig 170 prosjektbevilgninger per år på 80-tallet.
- Trenden de siste 5-10 år med relativt sett mange søknader med høyt søknadsbeløp, holder seg. Når det gjelder bevilgninger, viste forrige evaluering av NKF at en i perioden 1975-84 hadde støttet relativt sett stadig flere småprosjekter (Byberg 1986). Denne trenden er senere brutt. Det har de senere år vært en *markert økning i andelen bevilgninger til store prosjekter*. Til tross for dette er fremdeles NKFs prosjektportefølje preget av *mange småprosjekter*. Av de

224 prosjektbevilgninger som ble gitt i 1994, ble 3/4 gitt til prosjekter under 100.000 DKK. På den annen side er det *de relativt sett få store prosjekter som de siste år har stukket av med en stadig økende del av pengesekken*. I 1994 gikk 70 prosent av det totalt bevilgede beløp til store prosjekter. NKF er således i ferd med å få *en klarere tosidig bevilgningsprofil - mange små, men over tid flere store og økonomisk tunge prosjekter*.

- Utviklingen med hensyn til fordeling av søknader og bevilgninger på fondets tradisjonelle hovedinnsatsområder, viser at *fondet i økende grad er blitt et fond for allmennkulturell virksomhet*.
- Det er videre *de klassiske kunstarter - billedkunst, musikk, teater og dans - som dominerer* i antall og økonomisk tyngde innenfor det allmennkulturelle området. Disse områder har befestet og til dels styrket posisjonen etter nysatsingen og ressursinnsprøytningen de siste år.
- NKF's bevilgninger til prosjekter innenfor hovedinnsatsområdene undervisning, forskning og annen virksomhet er relativt sett få og små. Grovt sagt dreier dette seg om et mindre antall prosjekter om såkalte overgripende spørsmål på undervisningssektoren, noen prosjekter innenfor humanistisk forskning og et knippe prosjekter om ideelt faglig, politisk eller kirkelig samarbeid.
- Dagens prioriteringer og bevilgninger er i tråd med og faller *innenfor NKF's regelverk, virksomhetsområde og satsingsområder*. På den annen side er altså *hovedinnsatsområdene undervisning, forskning og annen virksomhet blitt sterkt marginaliserte over tid. Flere undergrupper, og satsingsområder, er (nesten) uten prosjektportefølje*. Dette problemet kan løses på to måter. Den enkleste er å redefinere og avgrense virksomhetsområdet og fondets satsingsområder. Alternativt kan det satses på en ny informasjonsoffensiv og en generelt mer proaktiv arbeidsform, med sikte på å stimulere søknadstilstrømmingen på underrepresenterte områder.
- NKF har tradisjonelt inntatt en tilbaketrukket og reagerende rolle i den nordiske kulturpolitikken. Man har annonsert og informert om virksomheten, for i neste omgang å forholde seg til innkomne søknader. Det kan imidlertid stilles spørsmål ved om denne arbeidsformen vil sikre en god nok oppfølging av større prosjekter og tilstrekkelig realisering av definerte satsingsområder i framtiden. Alternativet vil altså være et mer oppsøkende og agerende - ikke bare reagerende - fond. Det vi har kalt en tosidig bevilgningsprofil kan på denne måten møtes med *en tosidig arbeidsplattform - tilbaketrukket saksbehandling og reaksjon i forhold til underskogen av småprosjekter; framskutt profil og offensiv dialog med kulturinstitusjoner om utforming og oppfølging av større prosjekter innenfor satsingsområder*. En slik inndeling vil eventuelt også måtte få conse-

kvenser for styremøtenes innhold og struktur, konkretisert til mindre tid til saksbehandling, mer tid til strategiformulering.

- NKFs viktigste samarbeidspartnere i søknadsbehandlingen er NMRs fire kunstkomitéer. Disse fungerer som remissinstanser for fondet, og avgir faglige vurderinger av en rekke prosjektsøknader. Situasjonen med hensyn til *arbeidsdeling og koordinering mellom kunstkomitéene og NKF er ikke tilfredsstillende - verken sett fra NKFs side eller fra kunstkomitéenes side*. Dette skyldes dels uklare ansvarsforhold, mangel på mål og strategier samt erfaringer med at dette systemet fungerer byråkratiserende og ineffektivt. Prinsippielt finnes det to løsningsalternativer på dette problemet - enten må *arbeidsdelingen gjøres klarere* eller så må *koordineringen styrkes*, f.eks. ved samlokalisering av sekretariatene eller sammenslåing (fusjon) av NKF og én eller flere av kunstkomitéene.
- NKFs viktigste rolle og funksjon overfor kulturfaglige miljøer og institusjoner i Norden er *katalysatorfunksjonen*: Kulturfondet er et instrument som utløser prosjektutviklingsprosesser, som får prosjekter fra idé- til realiseringsstadiet. NKF spiller også en sentral rolle med hensyn til å bygge opp og vedlikeholde kulturfaglige *nettverk* på tvers av landegrenser i Norden.

Med utgangspunkt i denne gjennomgangen av rapportens delkonklusjoner, mener vi å ha grunnlag for å hevde at NKF idag fungerer som en viktig katalysator og som et rasjonelt-instrumentelt implementeringsorgan innenfor den nordiske kulturpolitikken (jf. kap. 1.4). Det siste kan tilskrives samspillet mellom to forhold: For det første utformingen av en mer eksplisitt fellesnordisk kulturpolitikk de senere år (jf. kulturhandlingsplanen og nysatsingsdokumentet). Det overordnede målgrunnlaget har blitt klarere og mer profilert, samtidig som underordnede institusjoners implementeringsansvar er understreket. For det andre har administrasjonen og styret i NKF forholdt seg aktiv i denne endringsprosessen. Det overordnede målgrunnlaget er fortolket og tilpasset NKFs virksomhetsområde, dialogen med overordnede organer er forbedret, samtidig som rollene og ansvarsområdene er "gått opp" på nytt - NKF er formelt et selvstendig organ som forvaltes med utgangspunkt i en egen overenskomst, men i den løpende forvaltning er man opptatt av å bidra til å realisere målene og satsingene i den overordnede kulturpolitikken.

Når man til tross for dette har problemer med å få *realisert* definerte satsingsområder, kan dette skyldes de innebygde treghetsmekanismer som ligger i de fleste organisasjoner. Det institusjonelle organisasjonsperspektivet legger vekt på at organisasjoners handlingsmønstre ikke først og fremst styres av formelle mål, men av innarbeidede regler, standardprosedyrer, rutiner og normer (jf. kap. 1.4). NKF har i lang tid fungert som en regelstyrt saksbehandlingsinstans. Ikke overraskende preger dette organisasjonens kultur. Til-

svarende er det grunn til å anta at også det øvrige nordiske system av fagkomitéer og institusjoner innenfor kulturpolitikken, samt brukermiljøene, i noen grad preges av tilvante forestillinger om nordisk kulturpolitikk generelt og NKFs virksomhet mer spesifikt. Det vil derfor kunne ta relativt lang tid før dette systemet fungerer i tråd med mål og intensjoner, samtidig som det vil kunne ta minst like lang tid før nye satsingsområder "når ut" til brukermiljøer, fanges opp og omsettes til prosjektsøknader.

6.2 Modeller for framtidig organisering og arbeidsform

Diskusjonen om Nordisk Kulturfonds framtidige organisatoriske stilling og arbeidsform bør inkludere flere dimensjoner. For det første spørsmålet om hva som skal være fondets *virksomhetsområde og mål*, konkretisert til hvilke hovedinnsatsområder, undergrupper og satsingsområder fondet skal ha. For det andre spørsmålet om man vil søke å opprettholde en prosjektportefølje med mange *småprosjekter*, eller om en i enda sterkere grad enn til nå vil dreie ressursbruken i retning et mindre antall *store og strategisk viktige satsinger*: Skal fondet være en pengesekk for "det som rører seg" innenfor kultursektoren eller et instrument for strategisk satsing? For det tredje spørsmålet om fondet skal være en *regelstyrt saksbehandlingsinstans* eller en *målstyrt pådriver* i den nordiske kulturpolitikken - eller begge deler. Og for det fjerde spørsmålet om hvordan forholdet mellom *faglig og politisk/administrativ styring* skal balanseres og organiseres.

Vi har vært innom disse dimensjoner og problemstillinger flere steder underveis i rapporten. Avslutningsvis skal vi ta opp igjen disse tråder ved å forflytte fokus fra konklusjoner til implikasjoner - fra oppsummering om situasjonen idag til tanker om endringstiltak for morgendagen. Vi skal ikke gjøre noe forsøk på å beskrive og konsekvensvurdere alle de små og store endringstiltak som er tenkelige, men nøye oss med å beskrive to modeller for framtidig organisering og arbeidsform - det vi vil kalle en minimumsvariant og en maksimumsvariant (eller få og små endringer versus mange og store endringer). Mellom minimum og maksimum finnes der selvsagt mange tenkelige mediumsvarianter.

Minimumsvarianten er det man i næringslivet kaller Business As Usual, i denne sammenheng kan man eventuelt snakke om en Politics As Usual-variant. Med dette siktes det til at virksomheten stort sett holder fram som nå. Dette betyr at bredden i virksomhetsområdet beholdes, at satsingsområdene beholdes, at arbeidsformen i hovedsak forblir reaktiv, at viktigheten av de mange småbevilgninger betones, og at nåværende skille mellom politisk/administrativ og faglig styring (kulturfondet og kunstkomitéene) føres videre innenfor

samme organisasjonsstruktur. Innenfor disse rammer vil det selvsagt være rom for en rekke forbedringstiltak - f.eks. bedre informasjon om fondets virksomhet overfor bruker-miljøer og beskrivelse av en klarere ansvars- og arbeidsdeling mellom kulturfondet og kunstkomitéene.

Maksimumsvarianten er det nye "Nordisk Kunstfond". Her er virksomhetsområdet avgrenset til billedkunst, musikk, teater og dans, film og media. Det satses langt mer aktivt på strategisk utvalgte, store prosjekter, der siktemålet er synlighet og nordisk profilering. Det avsettes likevel en prosentvis andel til støtte til "underskogen" av mindre initiativer og prosjekter, gjerne fra amatørmiljøer og folkelige organisasjoner/bevegelser. I de større satsinger inngår kulturfondet som en aktiv partner både hva gjelder utforming og oppfølging. Dette krever økte ressurser og mer ren fagkompetanse i administrasjonen. Av denne grunn, og for å styrke koordineringen, slås kunstkomitéene (eller noen av dem) organisatorisk sammen med kulturfondet. Komitéene blir etter dette underliggende fagkomitéer for fondsstyret, med særlig ansvar for strategiutvikling og oppfølging av større prosjekter. Komitésekretærene inngår i kulturfondets administrasjon, med ansvar for faglig og administrativ oppfølging av større prosjekter samt faglig vurdering (remissbehandling) av beløpsmessig mindre prosjektsøknader, som avgjøres administrativt (etter delegasjon fra fondsstyret). Fondsstyret blir etter dette et mer overordnet policyorgan på feltet, med ansvar for strategiutvikling og beslutninger om større prosjekter.²²

²² Denne modellen har klare likhetstrekk med organiseringen av The European Cultural Foundation (ECF). ECF ble grunnlagt i 1954, har sitt sekretariat i Amsterdam, og skal bidra til kulturelt samarbeid i Europa på fire måter: (1) Gjennom forvaltning av en tilskudds-/støtteordning (reaktiv rolle); (2) gjennom utvikling og lansering av nye prosjekter og programmer innenfor prioriterte områder (proaktiv rolle); (3) ved å fungere som sekretariat for Det Europeiske Nettverk av uavhengige institutter og sentre for forskning innenfor utdanning, media, miljø og kulturelt samarbeid; samt (4) ved å påta seg "service operations" på kontrakt, hovedsaklig for EU-kommisjonen (jf. "ECF Annual Report 1994"). ECFs netto inntekter var i 1994 på ca. 25 MDKK. Det kom inn ca. 700 søknader om støtte/tilskudd (arbeidsområde 1), hvorav 58 fikk bevilgningstilsagn. Samlet bevilgningsbeløp til disse prosjekter utgjorde ca. 12,5 MDKK, dvs. ca. halvparten av samlet disponibelt beløp. Det resterende beløp ble benyttet til arbeidsområde 2 og 3. Arbeidsområde 4 omfattet i 1994 oppfølging av deler av EUs ERASMUS- og EURYDICE-programmer. Dette arbeidsområdet hadde store oppdragsinntekter, og store utgifter. I de 25 MDKK inngår bare overskuddet (netto inntekter) av disse arbeidsoppdrag, jf. oppstilling av inntekter og utgifter i ECFs årberetning.

Eksemplet ECF er her nevnt for å vise at det i arbeidet med NKFs framtidige organisatoriske stilling og arbeidsform kan være idéer og erfaringer å hente fra andre regionale kulturfond i eller utenfor Europa.

Litteratur

A. Bøker, artikler, rapporter og arbeidsnotater

- Baier, V.E., J.G. March og H. Sætren (1986): "Implementation and Ambiguity", i *Scandinavian Journal of Management Studies*, 2 (3-4): 197-212.
- Baldersheim, H. (red.) (1994): *Kommunal organisering. Sluttrapport fra forskerne*. En sammendragsrapport fra "pilotkommuneforskene" med alternative organisasjonsformer. Oslo: Kommuneforlaget.
- Byberg, J.E. (1986): *Nordisk kulturfond 1975-84*. Stavanger: Rogaland distrikthøgskole (Høgskolesenteret i Rogaland).
- DiMaggio, P.J. og W.W. Powell (1991): "Introduction", i W.W. Powell og P.J. DiMaggio (red.): *The New Institutionalism in Organizational Analysis*. Chicago: The University of Chicago Press.
- Egeberg, M. (1984): *Organisasjonsutforming i offentlig virksomhet*. Oslo: Aschehoug/Tanum-Norli.
- Jacobsen, D.I. (1993): "'Sammen er vi dynamitt' - om koordinering mellom organisasjoner", i *Norsk Statsvitenskapelig Tidsskrift*, 1993 (9), 2:87-110.
- Lie, T., K.H. Olsen og S.H. Opedal (1995): *Nye Trondheim - bedre styring og økt fleksibilitet? Evaluering av omstillingsprogrammet Nye Trondheim*. Stavanger: RF - Rogalandsforskning. Rapport RF 95/070.
- Lægreid, P. (red.) (1991): *Målstyring og virksomhetsplanlegging i offentlig sektor*. Bergen: Alma Mater Forlag.
- March, J.G. og J.P. Olsen (1989): *Rediscovering Institutions. The Organizational Basis of Politics*. New York: The Free Press.
- March, J.G. og J.P. Olsen (1994): *Institutional Perspectives on Political Institutions*. Working Paper No. 2/1994, ARENA.

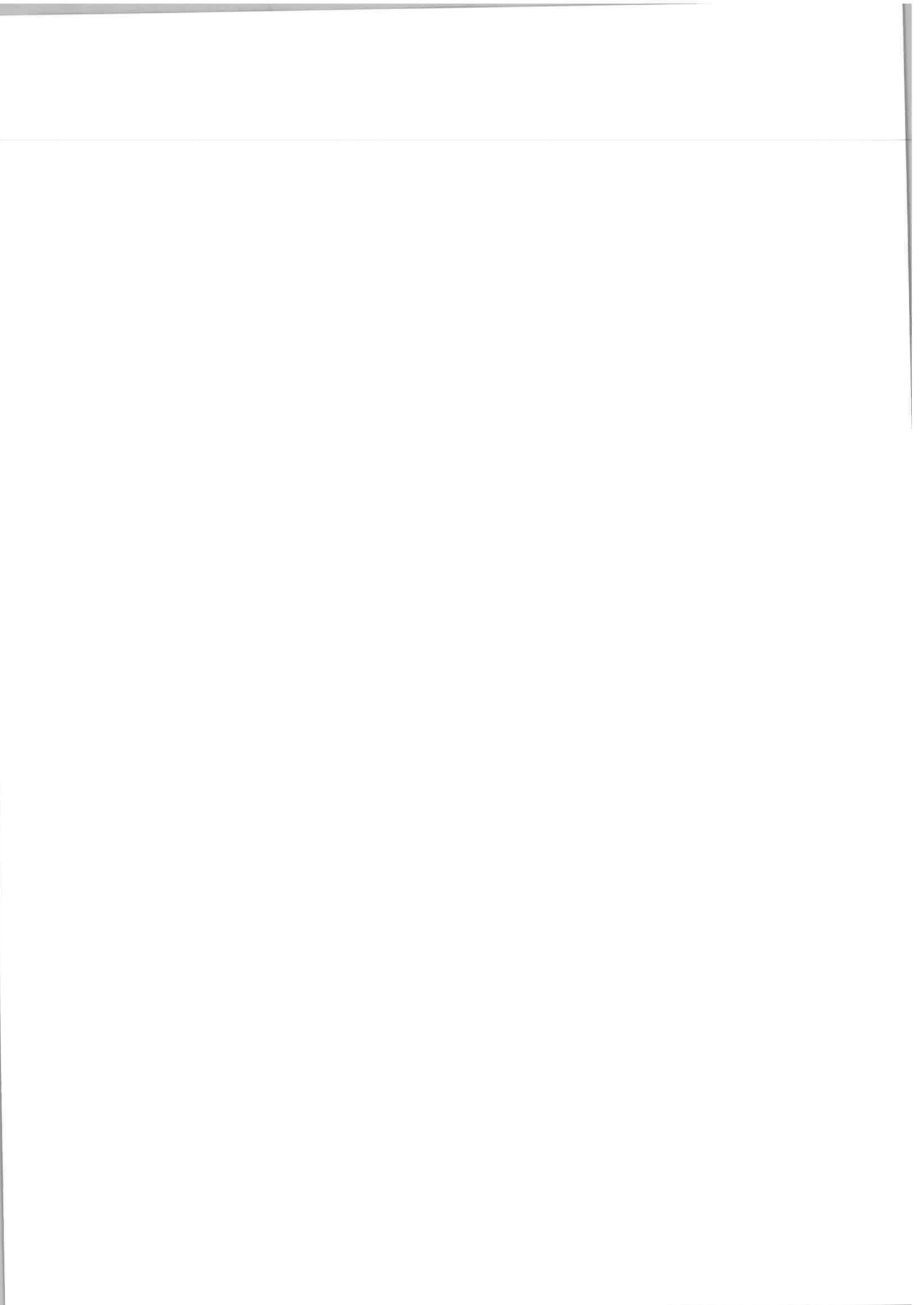
- Olsen, J.P. (1988): *The Modernization of Public Administration in the Nordic Countries*.
Bergen: LOS-Senteret. Notat 88/2.
- Olsen, K.H. (1995): *Nordisk Ministerråds kunstkomitéer - til nytte for hvem?*
Stavanger: RF - Rogalandforskning. Foreløpig rapportutkast.
- Røvik, K.A. (1992): "Institusjonaliserte standarder og multistandardorganisasjoner",
i *Norsk Statsvitenskapelig Tidsskrift*, 1992:4, s. 261-284.
- Sannerstedt, A. (1991): "Implementering - hur politiska beslut genomförs i praktiken",
i B. Rothstein (red.): *Politik som organisation. Förvaltningspolitikens grund-
problem*. Stockholm: SNS Förlag.
- Scott, W.R. (1981): *Organizations: Rational, Natural and Open Systems*.
Englewood Cliffs, N.J.: Prentice-Hall.
- Thorsvik, J. (1991): "Målstyring av offentlig virksomhet", i *Norsk Statsvitenskapelig
Tidsskrift*, 1991:4, s. 267-282.
- Vedung, E. (1991): *Utvärdering i politik och förvaltning*. Lund: Studentlitteratur.

B. Dokumenter

- Överenskommelsen om fonden; Styrelsens arbetsordning; Fördelningsprinciper*.
Nordiska Kulturfonden (1993).
- Handlingsplan for nordisk kulturelt samarbejde*, Nordisk Ministerråd (NORD 1988:52).
- Ministerrådsförslag om nysatsning och ny struktur inom kultur, utbildning och
forskning*, Nordisk Ministerråd (1993, B 137/k).
- Nordiskt samarbete i en ny tid*. Det nordiska samarbetet i ljuset av folkomröstningarna
om EU-medlemskap för Finland, Norge och Sverige. Förslag till mål, innehåll och
former för nordiskt samarbete i en föränderlig tid. Rapport av Nordiska rådets og
Nordiska ministerrådets gemensamma arbetsgrupp (1995).
- Nordisk nytte*. Den Fællesnordiske Arbejdsgruppe, Nordisk Ministerråd (1995).

Vedlegg

1. Søknader til og bevilgninger fra Nordisk Kulturfond - statistisk oversikt
 - A. Antall søknader og søknadsbeløp 1972 - 1994
 - B. Antall søknader fordelt på hovedinnsatsområder 1972 -1994
 - C. Antall bevilgninger fordelt på hovedinnsatsområder 1972 -1994
 - D. Antall søknader og bevilgninger samt søknadsbeløp og bevilgningsbeløp fordelt på hovedgrupper og undergrupper, 1990, 1991, 1992, 1993, 1994 og 1995
 - E. Antall bevilgninger og bevilgningsbeløp fordelt på satsingsområder, 1994 og 1995
2. Organisasjonskart for Nordisk Råd og Nordisk Ministerråd
3. Oversikt over gjennomførte intervjuer

Vedlegg 1A Antall søknader og søknadsbeløp 1972 - 1994

År	Søknader		Søknadsbeløp	
	Antall	Økning i %	MDKK	Økning i %
1972	306	13	19,2	38
1973	321	5	23,1	14
1974	468	46	36,4	58
1975	888	90	63,1	73
1976	636	-28	37,9	-40
1977	652	3	33,6	-15
1978	704	8	47,5	41
1979	748	6	60	26
1980	762	2	84,3	29
1981	935	23	82,8	-2
1982	638	-32	51,3	-38
1983	563	-12	48,7	-5
1984	660	17	79	62
1985	636	-3	74,3	-6
1986	563	-11	58,6	-21
1987	579	2	71,7	22
1988	666	15	88,5	23
1989	670	-	107,5	19
1990	644	-4	86,4	-24
1991	666	3	105	22
1992	589	-12	114,4	9
1993	845	33	143,4	9
1994	850	-	140,6	-2

Kilde: Årsberetning 1994, Nordisk Kulturfond

Vedlegg 1B Antall søknader fordelt på hovedområder 1972 -1994

År	Undervisning		Allmennkultur		Forskning		Annet		Totalt
	Antall	%	Antall	%	Antall	%	Antall	%	Antall
1972	22	7	184	60	100	33			306
1973	38	12	190	59	93	29			321
1974	54	12	277	59	137	29			468
1975	86	12	644	70	158	18			888
1976	85	13	418	66	133	21			636
1977	83	13	471	72	98	15			652
1978	89	13	464	66	151	21			704
1979	111	15	462	62	175	23			748
1980	123	16	502	66	137	18			762
1981	118	13	673	72	144	15			935
1982	86	13	432	68	120	18			638
1983	85	14	389	71	89	15			563
1984	102	15	459	70	99	15			660
1985	80	12	424	67	132	21			636
1986	76	13	387	69	100	18			563
1987	53	9	297	51	129	22	100	18	579
1988	65	10	361	54	133	20	107	16	666
1989	47	7	385	57	134	20	104	16	670
1990	55	8	358	56	137	21	94	15	644
1991	77	12	386	58	107	16	96	14	666
1992	61	10	370	63	78	13	80	14	589
1993	67	8	565	67	95	11	118	14	845
1994	66	8	560	66	101	12	123	14	850

Kilde: Årsberetning 1994, Nordisk Kulturfond

Vedlegg 1C Antall bevilgninger fordelt på hovedområder 1972 -1994

År	Undervisning		Allmennkultur		Forskning		Annet		Totalt
	Antall	%	Antall	%	Antall	%	Antall	%	Antall
1972	4	5	56	71	19	24			79
1973	15	15	62	60	25	25			102
1974	5	5	66	70	24	25			95
1975	23	18	69	55	33	26			125
1976	26	13	139	71	30	16			195
1977	19	10	146	75	30	15			195
1978	26	12	158	70	42	18			226
1979	31	16	119	61	44	23			194
1980	33	18	121	67	28	15			182
1981	20	10	121	72	33	18			174
1982	27	16	116	68	28	16			171
1983	20	11	132	76	24	13			176
1984	18	11	121	70	33	19			172
1985	15	10	105	71	29	19			149
1986	27	19	86	60	31	21			144
1987	24	13	96	53	43	24	19	10	182
1988	27	14	101	51	47	24	21	11	196
1989	16	11	88	59	30	19	17	11	151
1990	14	8	100	62	37	23	11	7	162
1991	21	13	105	63	27	16	14	8	167
1992	20	11	138	78	8	5	11	6	177
1993	21	10	164	77	20	9	9	4	214
1994	20	9	175	78	18	8	11	5	224

Kilde: Årsberetning 1994, Nordisk Kulturfond

Vedlegg 1D Antall søknader og bevilgninger samt søknadsbeløp og bevilgningsbeløp fordelt på hovedgrupper og undergrupper for 1990, 1991, 1992, 1993, 1994 og 1995 (t.o.m. tredje av fire årlige bevilgningsrunder)

Søknader og bevilgninger i 1990

	Søknader			Bevilgninger		
	Antall	Beløp	%	Antall	Beløp	%
<u>UNDERVISNING 31</u>						
0-- Overgripende spørsmål	19	2.281.000		5	* 600.000	
1-- Førskole og grunnskole	10	1.773.500		-	-	
2-- Gymnasial utdanning	6	397.000		1	35.000	
3-- Akademisk grunntdanning	-	-		-	-	
4-- Lærerutdanning	4	166.200		1	25.000	
5-- Erhvervsutdanning	7	780.100		5	292.000	
6-- Voksen- og videreutdanning	4	506.100		1	30.000	
7-- Spesialundervisning	5	713.100		1	88.000	
Ialt	55	6.617.000	7,7	14	1.070.000	8,4
<u>ALLMENNKULTURELL VIRKSOMHET 32</u>						
0-- Overgripende spørsmål	39	5.643.600		8	545.000	
Formidling						
1-- Museum, bibliotek og arkiv	17	2.396.500		7	470.000	
2-- AV-medier, grafiske medier	1	53.000		1	50.000	
Kunstnerisk virksomhet						
3-- Håndverk og formgivning	22	2.205.700		4	400.000	
4-- Billedkunst (maleri, skulptur, foto)	51	11.182.200		11	1.179.000	
5+9 Musikk og dans	115	14.209.400		34	3.049.000	
6-- Litteratur	46	6.386.300		18	1.500.000	
7-- Dramatisk virksomhet (teater og film)	67	10.764.900		17	1.355.000	
Ialt	358	52.841.600	61,1	100	8.548.000	67,1
<u>FORSKNING 33</u>						
0-- Tverrvitenskapelige og overgr. spørsmål	4	245.600		2	65.000	
1-- Humanistisk forskning	57	5.452.800		22	1.638.000	
2-- Samfunnsvitenskapelig forskning	29	3.127.000		5	315.000	
3-- Naturvitenskapelig forskning	13	1.962.500		4	340.000	
4-- Medisinsk forskning	29	4.803.200		3	190.000	
5-- Teknologisk forskning	4	282.600		-	-	
6-- Skogs- og landbruksforskning	1	73.500		1	50.000	
Ialt	137	15.947.200	18,4	37	2.598.000	20,4
<u>ANNEN VIRKSOMHET 34</u>						
0-- Etniske minoriteters samarbeid	2	95.000		-	-	
1-- Idrett og friluftsvirksomhet	12	1.195.900		1	30.000	
2-- Sosialt samarbeid	4	1.278.100		-	-	
3-- Barne- og ungdomssamarbeid	4	1.124.400		1	40.000	
4-- Ideelt samarbeid (faglig, kirkelig, politisk)	72	7.335.400		9	450.000	
Ialt	94	11.028.800	12,8	11	520.000	4,1
TOTALT	644	86.434.600	100	162	12.736.000	100

* herav DKK 230.000 av 1990-års midler

Søknader og bevilgninger i 1991

	Søknader		Bevilgninger		
	Antall	Beløp	Antall	Beløp	
<u>UNDERVISNING 31</u>					
0-- Overgripende spørsmål	29	4.399.500	8	480.000	
1-- Førskole og grunnskole	12	1.526.100	4	258.000	
2-- Gymnasial utdanning	6	434.700	3	80.000	
3-- Akademisk grunnutdanning	-	-	-	-	
4-- Lærerutdanning	1	120.000	-	-	
5-- Erhvervsutdanning	24	6.549.600	4	280.000	
6-- Voksen- og videreutdanning	-	-	-	-	
7-- Spesialundervisning	5	422.200	2	210.000	
Ialt	77	13.452.100	12,8	21	1.308.000* 9,6
<u>ALLMENNKULTURELL VIRKSOMHET 32</u>					
0-- Overgripende spørsmål	61	12.199.100	12	1.160.000	
Formidling					
1-- Museum, bibliotek og arkiv	13	15.326.400	5	305.000	
2-- AV-medier, grafiske medier	2	47.700	-	-	
Kunstnerisk virksomhet					
3-- Håndverk og formgivning	18	3.749.800	8	740.000	
4-- Billedkunst (maleri, skulptur, foto)	58	7.175.200	18	1.955.000	
5-- Musikk og dans	100	13.548.500	34	3.012.000	
6-- Litteratur	45	5.654.000	12	1.020.000	
7-- Dramatisk virksomhet (teater og film)	79	12.073.100	16	1.775.000	
Ialt	386	69.773.800	66,4	105	9.967.000* 73,
<u>FORSKNING 33</u>					
0-- Tverrvitenskapelige og overgr. spørsmål	4	516.500	2	100.000	
1-- Humanistisk forskning	38	2.604.300	7	343.000	
2-- Samfunnsvitenskapelig forskning	28	3.378.900	7	380.000	
3-- Naturvitenskapelig forskning	12	2.076.400	3	190.000	
4-- Medisinsk forskning	19	2.199.600	5	265.000	
5-- Teknologisk forskning	2	409.000	1	250.000	
6-- Skogs- og landbruksforskning	4	277.500	2	130.000	
Ialt	107	11.462.200	10,9	27	1.658.000 12,1
<u>ANNEN VIRKSOMHET 34</u>					
0-- Etniske minoriteters samarbeid	4	286.900	2	150.000	
1-- Idrett og friluftsvirksomhet	8	415.100	1	15.000	
2-- Sosialt samarbeid	5	198.400	1	50.000	
3-- Barne- og ungdomssamarbeid	13	1.596.500	-	-	
4-- Ideelt samarbeid (faglig, kirkelig, politisk)	66	7.890.200	10	495.000	
Ialt	96	10.387.100	9,9	14	710.000 5,2
TOTALT	666	105.075.200	100	167	13.643.000 100

* herav av 1992-års midler 2.155.000

1991-års midler 11.488.000

Søknader og bevilgninger i 1992

	Søknader			Bevilgninger		
	Antall	Beløp	%	Antall	beløp	%
<u>UNDERVISNING 31</u>						
0-- Overgripende spørsmål	19	3.343.000		6	300.000	
1-- Førskole og grunnskole	10	2.369.800		2	325.000	
2-- Gymnasial utdanning	8	1.310.200		4	210.000	
3-- Akademisk grunnutdanning	-	-		-	-	
4-- Lærerutdanning	7	1.275.200		4	325.000	
5-- Erhvervsutdanning	6	1.758.300		2	350.000	
6-- Voksen- og videreutdanning	6	5.640.300		1	50.000	
7-- Spesialundervisning	5	800.600		1	30.000	
Ialt	61	16.498.300	14,4	20	1.590.000	9,8
<u>ALLMENNKULTURELL VIRKSOMHET 32</u>						
0-- Overgripende spørsmål	54	14.435.000		19	2.500.000	
Formidling						
1-- Museum, bibliotek og arkiv	23	3.822.000		14	1.205.000	
2-- AV-medier, grafiske medier	7	1.723.200		2	260.000	
Kunstnerisk virksomhet						
3-- Håndverk og formgivning	18	2.331.900		8	540.000	
4-- Billedkunst (maleri, skulptur, foto)	58	10.650.200		14	1.779.000	
5+9 Musikk og dans	108	32.912.400		43	3.560.000	
6-- Litteratur	31	3.520.400		18	1.585.000	
7-- Dramatisk virksomhet (teater og film)	71	13.704.100		20	1.810.000	
Ialt	370	83.099.200	72,6	138	13.239.000	80,5
<u>FORSKNING 33</u>						
0-- Tverrvitenskapelige og overgr. spørsmål	1	894.600		-	-	
1-- Humanistisk forskning	29	2.025.400		3	240.000	
2-- Samfunnsvitenskapelig forskning	11	850.300		3	195.000	
3-- Naturvitenskapelig forskning	15	2.086.200		2	549.000	
4-- Medisinsk forskning	19	1.137.000		-	-	
5-- Teknologisk forskning	1	30.000		-	-	
6-- Skogs- og landbruksforskning	2	110.800		-	-	
Ialt	78	7.134.300	6,2	8	984.000	5,9
<u>ANNEN VIRKSOMHET 34</u>						
0-- Etniske minoriteters samarbeid	3	873.200		-	-	
1-- Idrett og friluftsvirksomhet	8	472.400		3	150.000	
2-- Sosialt samarbeid	1	38.300		-	-	
3-- Barne- og ungdomssamarbeid	15	1.161.500		4	275.000	
4-- Ideelt samarbeid (faglig, kirkelig, politisk)	53	5.111.900		4	195.000	
Ialt	80	7.657.300	6,7	11	620.000	3,8
TOTALT	589	114.389.100	100	177	16.433.000	100

Vedlegg 1E Antall bevilgninger og bevilgningsbeløp fordelt på
satsingsområder, 1994 og 1995 (t.o.m. tredje av
fire årlige bevilgningsrunder)

Søknader og bevilgninger i 1993

	Søknader			Bevilgninger		
	Antall	Beløp	%	Antall	Beløp	%
<u>UNDERVISNING 31</u>						
0-- Overgripende spørsmål	22	2.870.100		8	548.000	
1-- Førskole og grunnskole	16	1.737.700		3	206.000	
2-- Gymnasial utdanning	6	701.300		-	-	
3-- Akademisk grunnutdanning	-	-		-	-	
4-- Lærerutdanning	5	424.800		3	219.000	
5-- Erhvervsutdanning	10	556.900		4	200.000	
6-- Voksen- og videreutdanning	7	3.610.500		3	617.000	
7-- Spesialundervisning	1	3.300		-	-	
Ialt	67	9.904.600	6,9	21	1.790.000	7,6
<u>ALLMENNKULTURELL VIRKSOMHET 32</u>						
0-- Overgripende spørsmål	70	19.682.600		19	1.973.000	
Formidling						
1-- Museum, bibliotek og arkiv	16	4.559.100		5	340.000	
2-- AV-medier, grafiske medier	2	52.500		1	10.000	
Kunstnerisk virksomhet						
3-- Håndverk og formgivning	34	6.785.500		11	1.638.000	
4-- Billedkunst (maleri, skulptur, foto)	104	20.195.000		29	3.321.000	
5-- Musikk og dans	165	25.681.400		48	5.662.000	
6-- Litteratur	79	15.113.100		21	1.913.000	
7-- Dramatisk virksomhet (teater og film)	95	19.304.700		30	3.725.000	
Ialt	565	111.373.900	77,7	164	18.582.000	79,8
<u>FORSKNING 33</u>						
0-- Tverrvitenskapelige og overgr. spørsmål	3	1.236.100		2	325.000	
1-- Humanistisk forskning	52	7.738.900		13	1.861.000	
2-- Samfunnsvitenskapelig forskning	17	2.539.000		4	207.000	
3-- Naturvitenskapelig forskning	6	585.700		1	80.000	
4-- Medisinsk forskning	15	912.900		-	-	
5-- Teknologisk forskning	-	-		-	-	
6-- Skogs- og landbruksforskning	2	268.400		-	-	
Ialt	95	13.281.000	9,3	20	2.473.000	10,6
<u>ANNEN VIRKSOMHET 34</u>						
0-- Etniske minoriteters samarbeid	-	-		-	-	
1-- Idrett og friluftsvirksomhet	17	1.283.900		-	-	
2-- Sosialt samarbeid	3	285.000		1	50.000	
3-- Barne- og ungdomssamarbeid	3	116.500		-	-	
4-- Ideelt samarbeid (faglig, kirkelig, politisk)	95	7.148.400		8	405.000	
Ialt	118	8.833.800	6,1	9	455.000	2,0
TOTALT	845	143.393.300	100	214	23.300.000	100

NORDISK KULTURFOND 1994, STATISTISK OVERSIGT, BELØB I DKK

	Ansøgninger			Bevillinger		
	Antal	Beløb	%	Antal	Beløb	%
31. UNDERVISNING						
0 - Overgribende spørgsmål	25	2.445.000		9	508.000	
1 - Forskole og grundskole	15	1.866.400		2	118.000	
2 - Gymnasial uddannelse	5	392.800		1	100.000	
3 - Akademisk grunduddannelse	2	30.500		1	12.000	
4 - Læreruddannelse	10	1.613.600		3	199.000	
5 - Erhvervsuddannelse	5	332.100		0	0	
6 - Voksen- og videreuddannelse	9	2.923.900		3	460.000	
7 - Specialuddannelse	4	564.800		1	70.000	
<i>Rettelse p.g.a. udskudt behandl.</i>	-9	-1.878.400				
Sammenlagt gruppe 31	66	8.290.700	6	20	1.467.000	7
32. ALMEN KULTUR						
0 - Overgribende spørgsmål	87	19.851.200		21	1.749.000	
1 - Museer, bibliotek og arkiv	27	9.298.500		8	1.170.000	
2 - AV-media, grafisk media	14	2.489.900		1	160.000	
3 - Håndværk og formgivning	39	8.888.700		17	2.283.000	
4 - Billedkunst	117	30.614.600		27	2.670.000	
5 - Musik og dans	176	28.383.200		55	5.740.000	
6 - Litteratur	53	8.552.400		19	1.357.000	
7 - Dramatisk virksomh.(teater og film)	102	20.133.000		27	2.165.000	
<i>Rettelse p.g.a. udskudt behandl.</i>	-55	-23.069.300				
Sammenlagt gruppe 32	560	105.142.200	75	175	17.294.000	81
33. FORSKNING						
0 - Tværvideensk. og overgr. spørgsmål	5	392.300		0	0	
1 - Humanistisk forskning	66	6.781.700		14	1.866.000	
2 - Samfundsvidenskabelig forskning	14	2.039.200		1	75.000	
3 - Naturvidenskabelig forskning	6	796.400		1	150.000	
4 - Medicinsk forskning	13	1.041.900		1	25.000	
5 - Teknologisk forskning	1	460.100		0	0	
6 - Skov- og landbrugsforskning	4	825.100		1	50.000	
<i>Rettelse p.g.a. udskudt behandl.</i>	-8	-1.057.100				
Sammenlagt gruppe 33	101	11.279.600	8	18	2.166.000	10
34. ANDEN VIRKSOMHED						
0 - Etniske minoriteters samarbejde	5	594.200		1	20.000	
1 - Idræt og friluftsliv	7	549.800		1	30.000	
2 - Socialt samarbejde	7	1.877.900		0	0	
3 - Børne- og ungdomssamarbejde	11	1.940.900		2	50.000	
4 - Ideelt samarb., fagl., polit., kirkel.)	100	13.088.900		7	266.000	
<i>Rettelse p.g.a. udskudt behandl.</i>	-7	-2.078.000				
Sammenlagt gruppe 34	123	15.973.700	11	11	366.000	2
TOTAL	850	140.686.200	100	224	21.293.000	100

NORDISK KULTURFOND STATISTISK OVERSIGT 1995

		Alle ansøgninger			Ansøgninger i Kat. 1			Bevillinger		
		Antal	Beløb	%	Ant.	Beløb	%	Antal	Beløb	%
31. UDDANNELSE										
0 -	Overgribende spørgsmål	13	1.912.600		0	0		6	535.000	
1 -	Forskole og grundskole	15	2.280.200		7	216.200		4	395.000	
2 -	Gymnasial uddannelse	6	1.133.400		2	50.000		2	125.000	
3 -	Akademisk grunduddannelse	5	1.228.500		0	0		1	300.000	
4 -	Læreruddannelse	12	1.235.000		2	30.500		3	185.000	
5 -	Yrkesuddannelse	12	828.700		5	221.300		4	140.000	
6 -	Voksen- og videreuddannelse	7	991.900		0	0		2	150.000	
7 -	Specialuddannelse	8	2.371.400		3	94.600		1	130.000	
	<i>Rettelse p.g.a. udsat behandling</i>	-5	-1.267.900							
	Sammenlagt gruppe 31	73	10.713.800	11	19	612.600		23	1.960.000	12
32. KULTUR										
0 -	Overgribende spørgsmål	67	11.507.700		12	1.529.200		21	1.817.000	
1 -	Museer	17	4.749.700		2	1.076.800		5	495.000	
2 -	AV-media og film	41	7.689.800		9	820.200		11	901.000	
3 -	Håndværk og formgivning	22	3.512.000		6	393.400		4	375.000	
4 -	Billedkunst (maleri, skulptur, foto)	81	22.344.000		7	1.095.900		28	4.085.000	
5 -	Billedkunst, forts.	5	788.700		1	50.000		0	0	
6 -	Litteratur, bibliotek og arkiv	62	8.226.100		11	900.400		13	900.000	
7 -	Musik	67	7.944.300		15	1.206.100		21	1.618.000	
8 -	Musik, forts.	59	8.111.000		7	133.900		17	1.535.000	
9 -	Teater og dans	65	11.518.700		15	848.800		21	1.920.000	
	<i>Rettelse p.g.a. udsat behandling</i>	-37	-11.292.800							
	Sammenlagt gruppe 32	449	75.099.200	76	85	8.054.700		141	13.646.000	81
33. FORSKNING										
0 -	Tværvideensk. og overgr. spørgsmål	6	703.300		1	17.400		1	40.000	
1 -	Humanistisk forskning	25	2.051.800		3	104.200		5	384.000	
2 -	Samfundsvidenskabelig forskning	11	2.517.000		0	0		3	225.000	
3 -	Naturvidenskabelig forskning	5	1.354.000		1	365.000		2	125.000	
4 -	Medicinsk forskning	2	133.300		0	0		0	0	
5 -	Teknologisk forskning	0	0		0	0		0	0	
6 -	Skov- og landbrugsforskning	0	0		0	0		0	0	
	<i>Rettelse p.g.a. udsat behandling</i>	-1	-139.200							
	Sammenlagt gruppe 33	48	6.620.200	7	5	486.600		11	774.000	5
34. ANDEN VIRKSOMHED										
0 -	Overgribende spørgsmål	14	1.427.400		4	175.800		1	50.000	
1 -	Ildræt og friluftsliv	9	1.187.700		4	170.500		0	0	
2 -	Socialt samarbejde	4	241.400		2	204.300		1	20.000	
3 -	Børne- og ungdomssamarbejde	8	2.049.200		1	6.500		2	250.000	
4 -	Ideelt samarbejde, fagligt	37	2.010.500		10	263.200		2	90.000	
5 -	Ideelt samarbejde, fagligt, forts.	0	0		0	0		0	0	
6 -	Ideelt samarbejde, politisk	0	0		0	0		0	0	
7 -	Ideelt samarbejde, kirkeligt	7	511.300		3	419.500		0	0	
8 -	Etniske minoriteters samarbejde	2	219.800		0	0		1	90.000	
	<i>Rettelse p.g.a. udsat behandling</i>	-2	-778.000							
	Sammenlagt gruppe 34	79	6.869.300	7	24	1.239.800		7	500.000	3
	Totalt	649	99.302.500	100	133	10.393.700	10	182	16.880.000	100

NORDISK KULTURFOND 1994, STATISTISK OVERSIGT: BEVILLINGERS FORDELING PÅ PRIORITEREDE OMRÅDER

Alle beløb i TDKK		I. Prioriterede emner/indhold*		II. Prioriterede formål**		NR. session													
		Mod rasisme		Sprogssamarb.		Media, formidl.		Samarb. kunstomr.		Folkel. kultursam.		Børn og unge		Nord. profilering		Antal		Beløb	
	Antal	Beløb	Antal	Beløb	Antal	Beløb	Antal	Beløb	Antal	Beløb	Antal	Beløb	Antal	Beløb	Antal	Beløb	Antal	Beløb	
Hovedgruppe																			
Møde 104																			
31. undervisning	6	328		1	80	2	150				2	80			5	318	1	100	
32. almen kultur	51	4.925				7	490	30	3.378	13	947			5	520	4	400		
33. forskning	6	840		2	525	3	315												
34. anden virks.	4	140				1	60			2	60			3	90	1	60		
Sammenlagt	67	6.233		3	605	13	1.015	30	3.378	17	1.087			13	928	6	560	0	0
Møde 105																			
31. undervisning	6	334		1	80	1	27	3	199					5	284				
32. almen kultur	40	3.886		1	40	9	966	25	2.631	5	325			10	1.130	1	60		
33. forskning	5	426		1	35	3	316	1	75					1	35				
34. anden virks.	2	80				2	80							2	80				
Sammenlagt	53	4.726		2	120	17	1.561	26	2.706	5	325			18	1.529	1	60	0	0
Møde 106																			
31. undervisning	4	410				3	310			1	100			4	410				
32. almen kultur	39	3.565		2	85	12	806	22	2.464					8	477	11	1.694		
33. forskning	2	150				2	150												
34. anden virks.	4	180				1	50	2	70	1	6			2	56				
Sammenlagt	49	4.305		2	85	0	1.316	24	2.534	2	106			14	943	11	1.694	0	0
Møde 107																			
31. undervisning	3	295				3	295							2	255				
32. almen kultur	41	4.448		1	150	1	200	7	770	28	3.088	4	390	13	1.515	7	648	3	500
33. forskning	5	750		1	25	4	725									2	600		
34. anden virks.	1	20		1	20														
Sammenlagt	50	5.513		2	170	2	225	14	1.790	4	390			15	1.770	9	1.248	3	500
Total 1994	219	20.777		7	525	7	892	62	5.682	108	11.706	28	1.908	60	5.170	27	3.562	3	500

*NB: En bevilling falder kun under et område

**NB: En bevilling kan falde under flere end et område

NORDISK KULTURFOND 1995, STATISTISK OVERSIGT:

BEVILLINGERS FORDELING PÅ PRIORITEREDE OMRÅDER

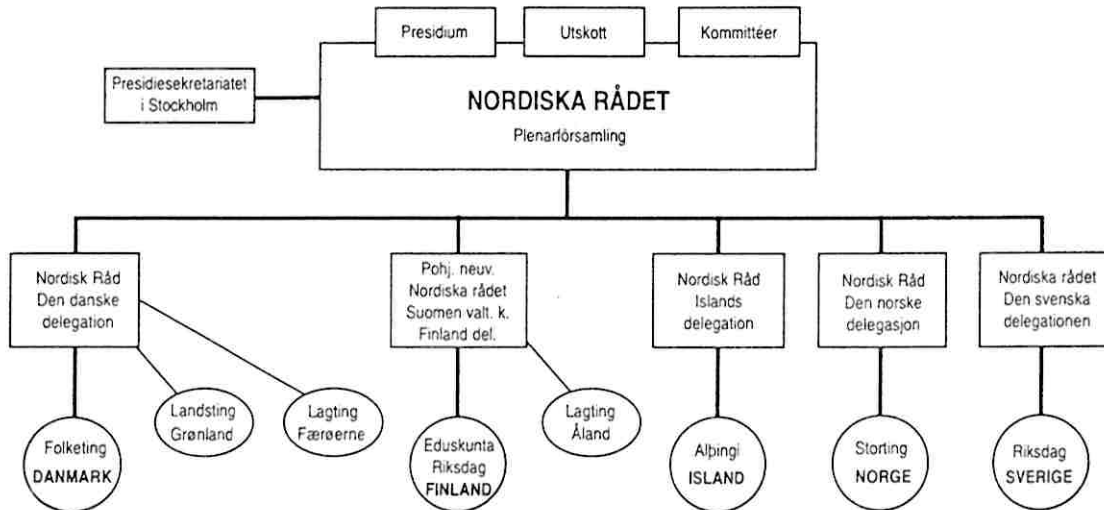
Alle beløb i TDKK		Oversigten dækker de første 3 (af 4) uddelinger i 1995																								
		I. Prioriterede emner/indhold*				Media, formidl.				Samarb. kunstform.				Folkel. kultursam.				II. Prioriterede formål**								
		Mod racisme		Sprogssamarb.		Antal		Beløb		Antal		Beløb		Antal		Beløb		Antal		Beløb		Antal		Beløb		
		Antal	Beløb	Antal	Beløb	Antal	Beløb	Antal	Beløb	Antal	Beløb	Antal	Beløb	Antal	Beløb	Antal	Beløb	Antal	Beløb	Antal	Beløb	Antal	Beløb	Antal	Beløb	
Hovedgruppe																										
Møde 108																										
31. undervisning	9	1.030	0	0	0	6	615	2	390	1	25	6	705	1	130	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
32. almen kultur	47	4.136	2	200	1	200	5	622	27	2.370	11	664	10	915	7	1.105	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
33. forskning	5	480	0	0	1	250	4	230	0	0	0	0	2	350	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
34. anden virks.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Sammenlagt	61	5.646	2	200	2	450	15	1.467	29	2.760	12	689	18	1.970	8	1.235	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Møde 109																										
31. undervisning	12	645	0	0	0	9	530	1	45	2	70	7	345	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
32. almen kultur	62	4.971	1	50	0	21	1.935	33	2.425	7	641	9	871	3	175	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
33. forskning	3	104	1	25	0	2	79	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
34. anden virks.	4	350	1	90	0	0	0	0	0	3	260	2	220	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Sammenlagt	81	6.070	3	165	0	32	2.544	34	2.470	12	971	18	1.436	3	175	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Møde 110																										
31. undervisning	2	285	0	0	0	2	285	0	0	0	0	2	285	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
32. almen kultur	32	4.509	1	90	0	9	519	20	3.720	2	180	5	595	5	510	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
33. forskning	3	190	0	0	0	3	190	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
34. anden virks.	2	100	1	50	0	0	0	0	0	1	50	1	50	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Sammenlagt	39	5.084	2	140	0	14	994	20	3.720	3	230	8	930	6	635	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Møde 111																										
31. undervisning	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
32. almen kultur	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
33. forskning	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
34. anden virks.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Sammenlagt	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Total 1995	181	16.800	7	505	2	450	61	5.005	83	8.950	27	1.890	44	4.336	17	2.045	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

*NB: En bevilling falder kun under et område

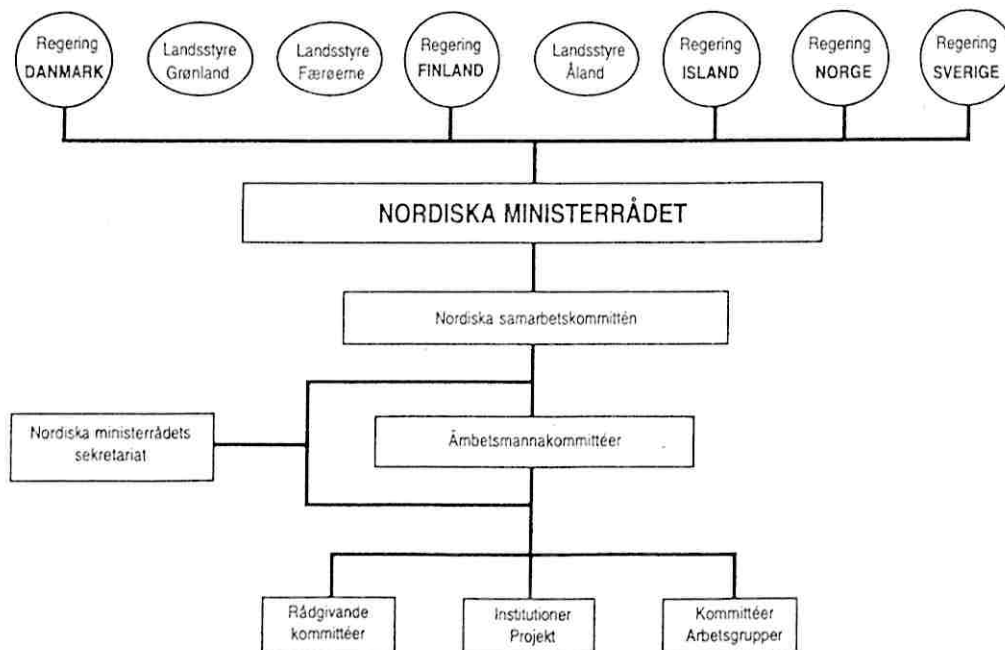
**NB: En bevilling kan falde under flere end et område

Vedlegg 2 Organisasjonskart for Nordisk Råd og Nordisk Ministerråd

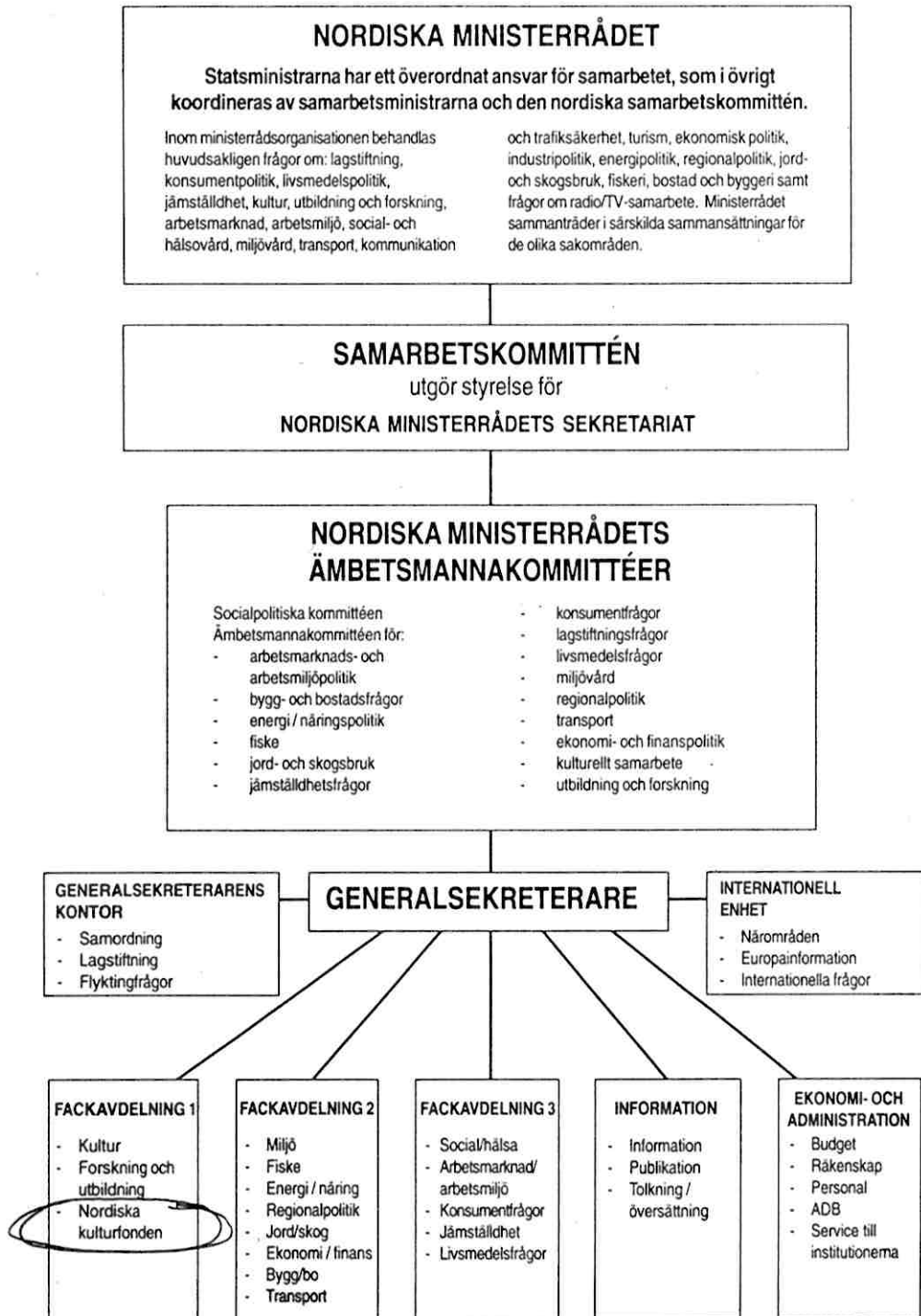
Organisasjonsschema, Nordiska rådet
 Järjestökaavio, Pohjoismaiden neuvosto
 Chart of Organization, Nordic Council

Organisasjonsschema, Nordiska ministerrådet
 Järjestökaavio, Pohjoismaiden ministerineuvosto
 Chart of Organization, Nordic Council of Ministers

Organisationsschema, Nordiska ministerrådet
 Järjestökaavio, Pohjoismaiden ministerineuvosto
 Chart of Organization, Nordic Council of Ministers

Vedlegg 3 Oversikt over gjennomførte intervjuer

I. Styret og administrasjonen

Dato	Navn	Posisjon og stilling	Type intervju
27.9.95	Valgerdur Sverrisdóttir (IS)	Styreformann. Satt i styret i perioden 1991-92, valgt inn igjen f.o.m. 1995. Alltingsrepresentant	Standardisert intervju ²³
24.9.95	Gudridur Sigurdardóttir (IS)	Styremedlem siden 1995. Departementssjef i Undervisningsministeriet	- " -
30.8.95	Paula Tuomikoski (FIN)	Styremedlem siden 1993. Spesialrådgiver i Undervisningsministeriet	- " -
29.8.95	Jaakko Numminen (FIN)	Fhv. styremedl. (1973-92). Fhv. kansellisjef i Undervisningsministeriet	- " -
31.8.95	Marianne Andersson (S)	Styremedlem siden 1995. Medl. av Nordisk Råds kulturutvalg i forrige periode. Riksdagsrepresentant	- " -
24.9.95	Hans Sand (S)	Styremedlem siden 1987. Fhv. departementssjef i Kulturministeriet, nå ved Sveriges EU-delegasjon i Brüssel	- " -
30.8.95	Berit Oscarsson (S)	Fhv. styremedl. (1991-94, herav to år som leder). Er nå ordf. i Nordisk Råds kulturutvalg. Riksdagsrepresentant	- " -
4.9.95	Sigve Gramstad (N)	Styremedlem siden 1993. Ekspedisjonssjef i Kulturdepartementet	- " -

²³ Standardisert intervju er en betegnelse som brukes om intervjuer der emnene og spørsmålene ligger fast på forhånd, men der de fleste av dem er åpne, dvs. at det ikke opereres med faste svarkategorier.

29.9.95	Jørgen Harder Rasmussen (DK)	Fhv. styremedlem (1969-74 og 1989-1994). Fhv. departementssjef i Kulturministeriet, nå Stiftamtmand i Fredriksborg Statsamt.	- " -
27.9.95	Jóannes Dalsgaard (Fæ)	Styremedlem siden 1995. Representant for de selvstyrte områder. Landsarkivar på Færøylene.	- " -
28.6. & 27.-29.9.95	Bjarni Daníelsson	Administrasjonssjef siden 1994	Uformelle intervjuer
28.6.95	Rita Pate	Administrasjonssekretær siden 1973	- " -

II. Fag-/brukerinstanser

Dato	Navn	Stilling	Type intervju
28.9.95	Torben Rasmussen	Direktør for Nordens Hus, Reykjavik	Standardisert intervju
29.8.95	Marja-Riitta Norri	Direktør for Finlands Arkitekturmuseum, Helsinki	- " -
29.8.95	Yrjö Sotamaa	Rektor ved University of Art and Design, Helsinki	- " -
31.8.95	Helmer Gustavson	Avdelingssjef ved Riksantikvarieämbetet, Stockholm	- " -
2.9.95	Martin Martinsson	Direktør for Svenska Rikskonserter, Stockholm. Komitémedlem i NOMUS	- " -
5.9.95	Erlend Rasmussen	Konsulent i Norsk Musikkråd, Oslo. Fung. sekr. for Orkester Norden-prosjektet i Foreningene Nordens Forbund	- " -

5.9.95	Øyvind Haugland	Generalsekretær i Nordisk Amatørteaterråd, Oslo	- " -
5.10.95	Kerstin Hagrup	Direktør for Filmkontakt Nord, København	Standardisert telefonintervju